

KADETS

S A T U R S

	L.p.
Redakcija Neatkarība	1.
Arvids Krīpens. "Kadets" vēsturiskais un ideoloģiskais apskats.	2.
Andrejs Ozoliņš. Latviešu Virsnieku Apvienība.	4.
Jānis Šmits. Latviešu Virsnieku Apvienība, Kanādā.	13.
Haralds Liepiņš. Latviešu Virsnieku Apvienība, ASV.	16.
Jēkabs Dzenis un Andrejs Ozoliņš. Latviešu Virsnieku Apvienība Austrālijā.	18.
Visvaldis Aufmanis. Bruņotie spēki kodola ieroču laikmetā.	22.
Leonids Slaucītājs. Modernās kara flotes.	26.
Andrejs Ozoliņš. Kas atvietos virsūdens kuģus?	29.
Vilis Kukainis. Dienvidvietnama.	32.
Vilis Hāzners. Virsnieki sabiedriskā un politiskā darbā.	33.
Dažas ziņas par militāro literatūru.	36.
M u m s z u d u š i e .	38.

Latviešu Virsnieku Apvienības Prezidiņa izdevums.

Žurnāls "Kadets" iznāks vienu reizi gadā.

Atbildīgais redaktors I. Nr. — Arvids Krīpens.

Redakcijas kollēģijā piedalījās Andrejs Ozoliņš un Jēkabs Dzenis.

Redakcijas adrese:

A. Ozoliņš, 3 Faulds Rd., Guildford, N.S.W. 2161, Australia.

LVA Prezidijs, sākot ar 1968. g. 1. janvāri, uz 2 gadiem atradīsies pie
LVA ASV un tur izdos "Kadets" Nr. 2.

KADETS

Nr. 1

1. decembris

1967.

NEATKARĪBA

Neatkarība ir cilvēku un tautu garīga, bet ne materiāla vērtība. Materiālās vērtības rodas tad, kad darbojas garīgas vērtības. Neatkarība nozīmē — būt pašam par sevi, rūpēties pašam par sevi un neiet lūgt neko no citiem. Neatkarība, cilvēku un tautu garīgā vērtība, ir no Radītāja ielikta un iemiesota garā un ķermenī dzīves zinās un uzdevuma vērtība.

Neatkarība, kā dzīves ziņas un uzdevuma vērtība, bojā neiet, kamēr dzīvo un pastāv tautas. Pēc zināma laika materiālās vērtības (savā ārejā izskatā un veidā), kuras iegūtas garīgo vērtību darbības laikā, var, uz laiku, izaist, bet Neatkarība paliek līdz un pie dzīvajiem. Tā no jauna ceļ un dzen turpināt dzīvi, darboties un atkal iegūt, varbūt, citādāka izskata un veida materiālās vērtības.

Neatkarība modina cīņšanās un nepadošanās apziņu. Kopas vai valsts ārējais materiālais Neatkarības izskats paradās, kā ķēniņš, satvērsme, sacīma, prezidents, ministru prezidents u.t.t. Tā ir zināmas tautas apziņas un mērķtiecības valsts ārējā forma, kuŗa izaugusi no Neatkarības vērtības jeb pašlemšanas, pašapgādes tieksmes. Sveši cilvēki un svešas tautas iet piespiedu kārtā palīdzēt citiem.

Mūsu tauta Tēvzemē un mēs, viņas daļa trimdā, esam dzīvi, turpinam dzīvot un strādāt tā, lai pastāvētu un neietu lūgt citus. Tā tad mūsu visu Neatkarības vērtība, mūsu pastāvēšanas garīgais stiprums nav bojā gājis un neies. Neatkarība ir Dieva dots mūsu īpašums un saturs, gluži, kā kurai katrai tautai. Mūsu Neatkarības ārējais veids un izskats ir gan pārtraukts, bet ne iznīcināts, jo tas dzīvo līdz ar mums visiem.

Mēs ticam Latvijas Neatkarības atgūšanai — nav tukšs, bezpamata teikums, bet īstas patiesības un taisnības apliecinājums, jo tas ir mūsu piederums un būs mūsu visu panākums agri vai vēl.

Mazo Neatkarības ceļu traucē un kavē dažu lielu tautu pārlieki lielā pārticība, no kuras tajās ceļās sērga, un šī sērga ir varas kāre un varas slimība. Varas kāre un varas slimība pieņem tādus apmērus, ka izceļas vispasaules nelaime un posts, un lielās varas noved pašas sevi pazūšanā uz neatgriešanos. Visu laiku vēstures ir pilnas ar pieminētiem piemēriem.

Redakcija.

"KADETS" VĒSTURISKAIS UN IDEOLOGISKAIS APSKATĀS

Žurnāls "Kadets", ar šo trimdas pirmo numuru, cer un tic atjaunot savas pārtrauktās gaitas. Toreiz, pirms pasaules un arī mūsu lielās nelaimes (1939-1940), "Kadets" bija vienotāja saite un tēvijas sargu un to vadītāju lielās ģimenes domu graudu krātuve. Latvijas brīvvalsts laikā žurnālu izdeva Latvijas Kara Skolu Beigušo Virsnieku Apvienība, saīsināti to apzīmēja LKSBVA. "Kadets" iznāca reizi gadā, LKS beigušo virsnieku izlaiduma dienā, kas — parasti — bija 1. septembrī. Liekas, ka "Kadets" pēdējais numurs iznāca 1939. gadā, LKS beigušo virsnieku 13. izlaiduma dienā, jo gadu vēlāk Maskava nodibināja Padomju Latviju, un šī jaunā Maskavas vara slēdza un aizliedza LKSBVA.

Latvijas Kara Skolu Beigušo Virsnieku Apvienībā varēja iestāties tikai tie Latvijas armijas virsnieki, kas bija beiguši Latvijas Kara Skolu. Krievijas Kara Skolu beigušos virsniekus šajā Apvienībā neuzņēma. Izņēmums bija vienīgi Latvijas Kara Skolas kadra virsnieki, un uz tiem šis noteikums nezīmējās. Latvijas armijas augstāko vadību — ģenerāļus un pulkvežus — uzņēma kā goda biedrus. Jāteic arī, ka ikviens virsnieks, kas beidza Latvijas Kara Skolu, turēja par savu pienākumu iestāties LKSBVA un tūlīt pēc skolas beigšanas arī iestāties Apvienībā, izņēmumi bija gaužam mazi.

Varētu taujāt, kāpēc LKSBVA neuzņēma arī pārejos virsniekus, Krievijas kara skolu beigušos? Gaužam mazs bija to virsnieku daudzums, kuriem bija pilna Krievijas kara skolu izglītība. Pārējā virsnieku daļa sastādījās: 1) paaugstināti par kaujas nopelniem, bet bez kara skolas izglītības, 2) paaugstināti pēc Krievijas kara skolu kara laika saīsinātu kursu (4-5 mēneši) beigšanas un 3) paaugstināti pēc Latvijas Kara Skolas kara laika saīsinātu kursu beigšanas (tādu bija tieši 300). Virsnieki, kuri nebaudīja tiesības sastāvēt LKSBVA, uzskatīja šādu stāvokli kā gribu norobežoties no viņiem, uzņēma — zināmā mērā — kā apvainojumu, vai arī, ka viņus skaita par mazvērtīgākiem. Lai papildinātu un paceltu kara laika virsnieku izglītību un zināšanas, nodibināja viengadīgus Virsnieku kursus. Šos virsnieku kursu beigušie tika pielīdzināti virsniekiem ar pilnu kara skolas izglītību.

Tāds dalīšanās stāvoklis gan nedeva nevienam pamatu Jaunoties. Armijas augstākā vadība ne sevišķi labi ieredzēja LKSBVA, bet tomēr to piecieta. LKSBVA vadošās personas, diezgan neuzmanīgā veidā, pauda ieskatus, ka, ar laiku, visa latviešu virsnieku saime būs tikai Latvijas Kara Skolas absolventi. To varēja uzskatīt kā kādu vē-

lēšanos drīzāk tikt vajā no Krievijas kara skolu beigušiem virsniekiem. Šādu uzskatu dzirdēšana bez šaubām nenāca par labu LKSBVA. Protams, ar laiku tas tā būtu noticis un ja valsts politiskie vadītāji tam būtu piekrituši. Uz Latvijas valsts brīvības dienu beigām tikai viens virsnieks bija avansējies līdz pulka komandiera amatam no Latvijas Kara Skolu beigušiem virsniekiem, un tas bija Aviācijas pulka komandieris pulkvedis Kandis.

Vispār, neviena valsts negrib redzēt savus virsniekus totāli organizētus. Valdības pieļauj vienīgi daļēju organizēšanos, piemēram, kādas noteiktas kara skolas apmēros. Totāla virsnieku organizācija var kļūt valsts politiskai vadībai nepatīkama un pat bīstama, jo tai var rasties iespēja uzspiest savu gribu valdībai ar militāru varu. Tas var gadīties, ja politiskā vadība ir izraisījusi neapmierinātību tautā, kā piemēram Latvijas Saeimas laikos.

Tāpēc arī Latvijas armijas virsnieku totālā organizēšanās bija pilnīgi neiespējama, valdība to nebūtu pieļāvusi. LKSBVA pastāvēšana nenozīmēja, nekādā ziņā, kādu vēlēšanos sašķelties un kaut ko pārņemt ap savu Alma Mater organizētiem virsniekiem. Ja kas tam līdzīgs notika, tad tas parādījās aiz apstākļu neizpratnes.

Žurnāls "Kadets" bija LKSBVA gadskārtējs izdevums, kura uzdevums bija vienot šīs organizācijas saimi. Katram Kara Skolas izlaidumam žurnāls kļuva par mūžīgu piemiņu. Tajā, uz izlaiduma dienu, bija visu jaunpaaugstināto foto attēli, valsts prezidenta pavēle par paaugstināšanu, Kara Skolas augstākās vadības un Armijas augstākās vadības raksti ar novēlējumiem jaunajiem virsniekiem. Žurnāls atspoguļoja paaugstināšanas svīnību norisi, sākot ar Brāļu Kapu apmeklējumu un noslēdzoties ar došanos atvaļinājumā, pirms ierašanās nozīmētās karaspēka daļās. Tā "Kadets" kļuva katram Alma Mater absolventam par neaizstājamu piemiņu.

Bez tam "Kadets" sekoja un atzīmēja savu biedru dienesta gaitas, notikumus ģimenes dzīvē un pieminēja aizsauls ceļa gaitniekus. Katrs biedrs atrada žurnālā vietu, kur sākt vingrināt spalvu gan militāros, gan audzināšanas jautājumos.

"Kadets" arvien pauda augstu patriotismu, uzpurēšanās gribu tautas labā, un tēvzemes brīvība tam kļuva par augstāko bausli. Aplicinot šo nesatricināmo gribu, jaunais leitnants, saņemot savu varas simbolu, uz zobena zvērēja:

Savam godam,
latvju slavaī,
tēvzemei un brīvībai!

Ja visas pasaules politiskie notikumi un sekojošais Vispasaules Otrais karš noveda Latviju pie kapitulācijas un brīvības zaudēšanas, neizšaujot "nevienu šāviena", tad tas nebija to vīru vēlēšanās un griba, kuri deva augstāk minēto solījumu. Šie vīri nekad nav gribējuši un negrib atsacīties no cīņas.

Žurnāls "Kadets", atsākot savas gaitas trimdā un laikā, kad Latviju izmanto nekrietna, sveša okupācija, velas iet un paust vienotības domas un vienotu darbību. Kā Latvijas Kara Skolu, tā bij. Krie-

vijas, Vācijas, ASV, Kanadas, Austrālijas un citu nekomunistisko valstu kara skolu beigušiem latviešu virsniekiem jāapvienojas un jāturas kopā. Ir pamats ne tikai cerēt, bet arī ticēt, ka latviešu virsnieki, Latvijas vārdā un labā, apvienosies.

Visu mūsu uzdevums šodien lai būtu — uzturēt gribu cīnīties par mūsu tēvzemi, paust ticību jaunām, skaistām brīvības dienām un neaizmirst zem karogiem dotos solījumus, no kuriem neviens mūs nevar atbrīvot.

“Kadets” sekos virsnieku un viņu ģimeņu dzīvei trimdā, apskatīs jaunākos militāros notikumus un kjūs par sakarnieku plaši izkaisītai latviešu virsnieku saimei, ikgadus ierodoties apciemot.

ANDREJS OZOLIŅŠ

LATVIEŠU VIRSNIĒKU APVIENĪBA

Latviešu virsnieks, kā jau lat-pāri jūrām un okeāniem. Tādos vietās, nekad nevar aizmirst savu tautu staigāšanas laikos un dažus tēvzemi, savu tautu un Latvijas gadus pēc tam, kad katram no Atbrīvošanas karu, kura iznākums bija tikai kāda kastīte un mā nodibinājās, plauka, ziedēja somiņa, mēs apvienību nespējām un auga mums laimīgā Latvijas nodibināt. Vajadzēja paiet vēl da- žiem gadiem, nonākot patvēruma zemēs, lai sirdīs nesto domu par apvienību varētu izpildīt.

Apmēram trīs gadus pēc izce- lošanas, 1951. gada beigās Kanā- dā, Toronto pilsētā dzīvojošie virsnieki, izmēģina apvienības di- bināšanu. Bet pēckara kara no- ziedznieku histerija vēl toreiz bi- ja svaiga un dibināšanas jautā- jums bija jāatliek. Uzvarētāji dzīvoja tajā laikā uzvaras apmā- tībā. Neskatoties uz to, atseviš- kā, izkaisītās vietās dzīvojošie virsnieki sazinājās un, vismaz, reizi gadā sanāca kopā, lai atce- rētos Latvijā un Kara Skolu. Un tā šis mazās sanāksmes taisīja ceļu uz nodaļu, kopu, zemju ap-

vienību un galā uz visas apvienības nodibināšanu.

Paiet vēl trīs meklēšanas gadi, kad Kanādā, Toronto, 26 virsnieki, kapteiņa A. Millera ierosināti un aicināti nolemj 1954. gada 30. oktobrī dibināt LVA globalā apmērā un šim nolūkam ievēl pagaidu valdi. 1955. gada 29. oktobrī pagaidu valde bija apzinājusi jau 303 virsniekus brīvajā pasaulē. Šī 303 lielā saime un tās pagaidu valde panāk, ka gadu vēlāk, t.i. 1956. gada 7. aprīlī, pieņem un apstiprina vispārējos statusus. Šie vispārējie statuti ir bijuši kā mēraukļa vietejo nodaļu un zemju apvienību statutiem. Un tā no 1956. gada 7. aprīļa sāka darboties: 1) LVA Kanadas nodaļa jeb LVA Kanādā. Šī apvienība turpat 8 gadus (7 gadus 11 mēnešus un 28 dienas) izpildīja, blakus vietējiem pienākumiem, Globalās Latviešu Virsnieku Apvienības valdes jeb Centrālās valdes pienākumus līdz 1964. gada 4. aprīlim. No 1964. gada 5. aprīļa tā ir LVA Kanādā, 2) 1956. gada 10. jūnijā LVA Melburnas nodaļa, Austrālijā; 3) 1956. gada 11. augustā LVA Sidnejas nodaļa, Austrālijā un 4) 1957. gada 19. oktobrī LVA Ņujorkas nodaļa. Šī nodaļa 1963. gadā pārdevēta par LVA, Amerikas Savienotās Valstīs. Bez tam bija nodibinātas un pastāvēja LVA Londonas nodaļa, Anglijā un LVA Adelaides nodaļa, Austrālijā. Ziņu nav par to, kad šīs divas nodaļas nodibinātas un kad tās izbeigušas darbību kā nodaļas. Piezīmējams, ka no 1965. gada 27. novembra Latvijas Kara Skolu beigušo virsnieku Adelaides kopa skaitās kā sastāvdaļa Latviešu Virsnieku Apvienībā, Austrālijā.

1960. gadā Apvienībā bija 208

biedri un 5 goda biedri-generāļi, LKOK.

Kā liekas, pirmās globālās Apvienības, Kanādā, darbības traucējums bija globālās vēlēšanas. Tur darbojās arī vēlēšanu komisija. Vēlēšanu darbības lielais apjoms aizņēma daudz laika un pātērēja labu tiesu līdzekļu. Bet pats istais darbs uzstādīto mērķu sasniegšanai notiek tieši uz vietas nodaļās jeb kopās un arī zemju apvienību valdēs. Bez tam, protams, juku laikā bija ienesuši arī mūsu vidū vienu otru jucekliņu domāšanu par notikumiem, kuri notika no svešiem uzbangotos pasaules uzskatos.

Laika tecējumā vietējās nodaļas jeb kopas izveidoja un nodibināja atsevišķo zemju apvienības. Tā, piemēram, radās: 1) 1963. gadā — LVA, Amerikas Savienotās Valstīs. Valdes priekšsēdis majors Vilis Hāzners, 2) 1964. gada 5. aprīlī — LVA, Kanādā. Valdes priekšsēdis kapteinis inženieris Jānis Šmits un 3) 1964. gada 10. oktobrī LVA, Austrālijā. Valdes priekšsēdis pulkvedis Arvids Krīpens.

Pēc 13 gadiem, t.i. no 1951. gada līdz 1964. gadam mūsu Apvienība bija nonākusi līdz stāvoklim, ka pastāv trīs atsevišķo zemju apvienības, bez kopējās vadošās pārvaldes.

Lai šo robu aizpildītu, pulkvedis A. Krīpens, kā vecākā autoritāte (Kara Skolas priekšnieks, pulka komandieris un divīzijas štāba priekšnieks) saņēma gan no nodaļu vadītājiem, gan no atsevišķo zemju valžu vadītājiem ierosinājumus un priekšlikumus uzņemties darbu nodibināt visu apvienību vienojošo kopējo Apvienību.

Un tad arī LVA, Austrālijā, valde 1965. g. 14. jūlijā lūdza nodāju valžu priekšsēžus un dažus atsevišķus virsniekus atsūtīt priekšlikumus un projektus par to, kādam vajadzētu būt tam iestādījumam, kurš pārzinātu, vadītu un vienotu visas atsevišķo zemju mūsu apvienības. LVAA., valde, saņēmusi atsaukšanas un projektus no LVAA., Sidnejas un Melburnas nodalām, kā arī no LVA-ASV, valdes un LVA, Kanādā, valdes, stājās pie Latviešu Virsnieku Apvienības Satvērsmes izstrādāšanas. Pulkvedis Arvīds Krīpens vadīja darbus, deva padomus un uzmundrinājumus. Majors Vilis Hāznesr, kapteinis-inženieris

Jānis Šmits un kapteinis Jēkabs Dzenis zināja, ko vēlas, ko var un ko nevar, un viņu ieteikumi visur labi iederējās. LVA Satvērsmes izstrādāšanas darbs un tās apstiprināšana ilga no 1965. gada 14. jūlija līdz 1966. gada 2. martam. Latviešu Virsnieku Apvienības, Austrālijā, valde 1966. gada 2. martā nosūtīja Latviešu Virsnieku Apvienības Prezidijam apstiprinātu Latviešu Virsnieku Apvienības Satvērsmi, novēlot Prezidijam panākumiem bagātas sekmes.

Ir derīgi visiem zināt, ievērot un izpildīt to, kas LVA Satvērsmē teikts.

SATVĒRSME

DEVĪZE: MĒS TICAM LATVIJAS NEATKARĪBAS ATGŪŠANAI UN UZTICĪGI KALPOSIM SAVAI TAUTAI UN TĒVZEMEI.

I. UZBŪVE UN NOSAUKUMS:

Atsevišķo zemju latviešu virsnieku apvienības nodibina savu virsvadību un nosauc to — "LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA." Latviešu Virsnieku Apvienību vada P R E Z I D I J S .

II. MĒRĶI:

1) pārstāvēt un reprezentēt latviešu virsnieku saimi visā pasaulē; 2) uzturēt dzīvas latviešu virsnieku un Latvijas armijas tradīcijas; 3) papildināt latviešu virsnieku militārās zināšanas, sekojot un savstarpēji apmainoties ar jaunāko informāciju kara vešanas mākslā un 4) virsnieku organizēšanās veicināšana un zemju apvienību darbību koordinēšana.

III. PREZIDIJS:

Prezīdija pienākumus uzņemas un izpilda, rotācijas kārtībā, attiecīgas zemes latviešu virsnieku apvienības valde. Prezīdēšanas laiks ir divgadīgs. Piezīme: 1) atkarībā no dibināšanas dienas, pirmais divgadīgais periods var būt īsāks jeb garāks par diviem gadiem, bet lai nākošais un turpmākie būtu pilni divi kalendara gadi un 2) pirmā prezidējošā valde ir tā, kuŗas valdes priekšsēdis ir vecākais dienesta pakāpē. Pirmā prezidējošā valde nosaka LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBAS dibināšanas dienu.

trīsgadīgs

IV. PREZIDIJA AMATU NOSAUKUMI UN SASTĀVS:

1) prezidija priekšsēdis ir attiecīgās zemes prezidējošās valdes priekšsēdis; 2) prezidija locekļi ir attiecīgās zemes prezidējošās valdes locekļi un 3) adjutants.

V. ADJUTANTA IZVĒLE:

Adjutantu izvēlās un pieaicina prezidija priekšsēdis.

VI. PREZIDIJA SĒDES UN IĒMUMI:

Prezidija priekšsēdis sasauc un vada prezidija sēdes un apspriedes. Kuŗ tas nav iespējams — jautājumu izlemšana izdarama sarakstes veidā. Steidzīgos gadījumos jautājumus izlemj prezidija priekšsēdis vienpersonīgi, bet — konsultējoties ar adjutantu.

VII. PREZIDIJA FINANSĒS:

Prezidiju finansē attiecīgās zemes prezidējošā latviešu virsnieku apvienība.

VIII. DARBĪBAS UZSĀKŠANA:

Latviešu Virsnieku Apvienība uzsāk darbību tad, kad vismaz trīs atsevišķo zemju LVA valdes ir apstiprinājušas ar parakstiem šo Satvērsmi un pirmās prezidējošās zemes valdes priekšsēdis pieņēmis pienākumus un stājies amatā.

1966. g. 19. janv.:

Pulkvedis Arv. Krīpens, Latv. Virsn. Apv. valdes pr-dis, Austrālijā; priekšsēža vietnieks kapteinis J. Dzenis, sekretārs kpt. A. Ozoliņš.

Minētā Latviešu Virsnieku Apvienības Satvērsmē pieņemta (apstiprināta) Latviešu Virsnieku Apvienības Kanadā biedru pilsapulcē 1966. gada 20. februārī. 1966. g. 21. februārī, Toronto, Kanadā. Kapt. J. Smitš, valdes priekšsēdis. Vltņ. A. Eglītis, sekretārs.

Minētā LVA Satvērsmē pieņemta Latviešu Virsnieku Apvienības, ASV, 1966. gada 1. marta valdes sēdē. Bez tam satvērsmes teksts tika apstiprināts LVA ASV, biedru sapulcē 1965. gada 24. oktobrī. Ņujorkā, 1966. gada 1. martā. Majors Vilis Hāzners, Latviešu Virsnieku Apvienības, ASV, valdes priekšsēdis. Kapteinis Haralds Liepiņš, valdes sekretārs.

Izpildot LVA Satvērsmes nodarījumus LVA, Austrālijā valdes priekšsēdis, pulkvedis Arvīds Krīpens un locekļi: kapteinis Jēkabs Dzenis un kapteinis Andrejs Ozoliņš, 4) LVA Prezidija adrese ir 40 Farnell Street, Merrylands, N.S.W., 2160, Austrālija un 5) LVA Prezidija adjutants ir kapteinis Andrejs Ozoliņš. ir pateikts, ka: 1) LVA dibināšanas diena ir 1966. 3. marts, 2) atrodam, ka: 1) puslīdz katrā at-LVA darbība uzsākta 1966. gada 3. martā, 3) Prezidija priekšsē-

pas, kuras darbojas uz viņu pašu izstrādātiem un pieņemtiem statūtiem, vai arī bez nekādiem statūtiem, 2) kādas atsevišķas zemes nodaļas jeb kopas ir izraudzījušas savas zemes apvienības valdi. Piemēram — Latviešu Virsnieku Apvienības, Austrālijā, valde un 3) ir zemes, kur nodaļu jeb kopu nemaz nav. Piemēram — Amerikas Savienotās Valstis un Kanādā. Šajās zemēs pastāv tikai LVA, ASV, un LVA, Kanādā. Abām šīm apvienībām ir savi vietējie statūti un pēc tiem tās darbojas.

Minētā iemesla dēļ, 1966. gada 3. marta LVA Satvērsmē neatkārtāto to, kas rakstīts vietējos statūtos jeb noteikumos, bet apstiprina visu jau iesākto, padarīto un ticībā iecerētā gaidamā piepildīšanos. Iedzījinoties LVA devīzē, mēs atradīsim visus jautājumus un visas atbildes uz to, kādi ir mūsu pienākumi un kas mums darāms.

Latviešu Virsnieku Apvienības lielumu un raksturu parāda skaitļi par goda biedriem, biedriem un biedriem veicinātājiem. 1966. gada 1. janvāra ziņu kopsavilkums stāsta: Kanādā — goda biedri 2, biedri un biedri veicinātāji 87; ASV — biedri un biedri veicinātāji 68 un Austrālijā — biedri un biedri veicinātāji 103. Pavisam kopā — goda biedri 2 un biedri & biedri veic. 258, — kopsumā 260. Pēc dienesta pakāpēm 260 sadalās: ģenerāļi 3, pulkveži 5, pulkveži-leitnanti 9, majori 7, kapteiņi 59, virsleitnanti 70, leitnanti 87 un virsnieku vietnieki 20.

Bez tam LVA un tās nodaļas ir apzinājušas kādu daļu virsnieku, kuri attājumā, vecumā un ci-

tu iemeslu dēļ, aktīvi nepiedalās Apvienības darbā un tāpēc viņi ieskaitīti apzināto virsnieku resp. pasīvo sarakstos. 1966. gada 1. janvāra kopsavilkums par apzinātiem virsniekiem rāda: Kanādā — 7, ASV — 30 un Austrālijā (ieskaitot Jaunzelandi) — 108. Pavisam kopā 145 apzināti virsnieki. 145 sadalījums pēc dienesta pakāpēm: ģenerāļi 1, pulkveži 1, pulkveži-leitnanti 9, majori 5, kapteiņi 22, virsleitnanti 36, leitnanti 55 un virsnieku vietnieki 16. Saskaitot kopā aktīvos un pasīvos — dabūjam skaitli 405, kas bija zināms 1966. gada 1. janvārī. Šajā 405 skaitlī neietilpst liela daļa mūsu virsnieku, kuri dzīvo Vakarēiropā (sevišķi Vakarvācijā), Anglijā un Dienvidamerikā. Ir zināms, ka latviešu virsnieki izceļojuši uz itin visām pasaules daļām, ieskaitot Āziju un Āfriku.

Grūts un sarežģīts jautājums ir ar tiem latviešiem, kuri kalpo par virsniekiem ārzemju armijās. Ļoti reti atraduši iespēju un gribu piedalīties LVA darbā. Lielākā un svarīgākā daļa no tiem kalpo ASV bruņotos spēkos. Maza daļa no tiem pārvaldot latviešu valodu, bet lielākā daļa pārvaldot vāji latviešu valodu. Kāda daļa šo latviešu virsnieku ir ideālisti (piemēram, ASV ģenerālštāba majors Vilis Kukainis). Un šie ideālisti pašizliedzīgi pūlās nodibināt sakarus ar latviešiem un palīdzēt nezinātājiem iemācīties latviešu valodu. Puslīdz drošas ziņas ir, ka ASV visu šķiru bruņotos spēkos atrodas latvieši — virsnieki: majori — 12, kapteiņi — 58, pirmie leitnanti — 39, otrie leitnanti — 27, inženieri — 3 un virsnieku vietnieki — 7, kopā

146. Vēl bez šiem, esot daži pulkveži-leitnanti un pulkveži.

Lai gan līdz šim virsnieku iesaistīšanās Apvienībā ir daudz kas darīts, bet aprādītie apstākļi norāda, ka nākotnē vēl ļoti daudz ko pārvarēt un izdarīt.

Kārtojot LVA un tās vienību nākotnes darbības izveidošanu, ir no svara zināt, kādām vajadzībām līdz šim izlietoti naudas līdzekļi, t.i. — biedru naudas, ziedojumi, sarīkojumu atlikumi un citi ienākumi. Kā visu vienību 1964. un 1965. gada kašu pārskati rāda, tad naudas izdevumi ir bijuši sekojoši, aplēšot % apaļos skaitļos: 1) pārvaldes izdevumi (kanclejas u.t.l.) — 10%, 2) bērnu izdevumi (ziedi, sēru slud. u.t.l.) — 16%, 3) dalības jeb biedru naudas citās latviešu apvienībās un biedrībās — 6%, 4) ziedojumi (latviešu namiem, LKOK, DV u.c.) — 19%, 5) reprezentācijas un balvu izdevumi — 14%, 6) sarīkojumu izdevumi (telpu ires un citi vispārējie) — 30%, 7) sporta izdevumi — 1%, 8) palīdzības fonds — 1% un 9) neparedzēti izdevumi — 3%. Kopā — 100%. No minētā secināms, ka trīs dolāru biedru nauda izlietojas sekosām vajadzībām: 1) pārvaldes izdevumiem \$0.30, 2) bērnu izdevumiem \$0.18, 4) ziedojumiem \$0.57, 5) reprezentācijai un balvām \$0.42, 6) sarīkojumiem \$0.90, 7) sportam \$0.03, 8) palīdzības fondam \$0.03 un 9) neparedzētiem izdevumiem \$0.09.

Ieskatoties pastāvošos dažādos statutos atklājas vēl šādi izdevumi: 1) bērnu fonds, 2) trūkcūcietēju un slimo palīdzības fonds, 3) kritušo un mirušo virsnieku piemiņas saglabāšanas fonds, 4) deportēto virsnieku palīdzības

fonds, 5) jaunātnes skolu un biedrību fonds (tas izriet no daļas par kultūru un sabiedrisko dzīvi) un 6) militārās literatūras fonds. Tie visi ir sākumā iecerētie labie nodomi, kas prasa nopietnu darbu un krietnu daļu līdzekļu, kuru mums toreiz, droši vien, vēl nevarēja būt. Bēru fondus un nelaimes gadījumu apdrošinājumus tagad jau papēmušas patvērumu zemju dažādas iestādes. Nopietni apsverot un samažinot izklaidēšanās izdevumus, kā arī zinot, kādām vajadzībām tieši aiziet mūsu iemaksas, mēs tagad un nākotnē varētu gan kaut ko darīt mūsu aizmirsto fondu lietā. Kanadas Apvienības statutos ir pateikts, ka mums pienākas stiprināt LVA saimnieciskos pamatus. Vai te nederētu izmēģināties ar mūsu pašu virsnieku krāj-aizdevu kasītēm?

LVA Prezidijs 1966. gada 6. un 27. maijā un 7. jūnijā ir ziņojis par LVA nodibināšanu, nosūtot LVA Satvērsmes norakstus: 1) Latvijas Republikas pilnvarotam ministram, sūtnim Prof. Dr. A. Spekke kungam, 2) Latvijas Republikas sūtniecības lietvedim T. Ozoliņš kungam, 3) Latvijas Republikas sūtnim J. Tēpfers kungam, 4) Latvijas Republikas sūtniecības lietvedim K. Bērends kungam, 5) Brīvās Pasaules Latviešu Apvienības Prezidijam, 6) Latvijas Republikas pilnvarotam pārstāvim A. Skrēbers kungam, 7) Latvijas Republikas konsulāram pārstāvim O. Rozītis kungam, 8) Latviešu Apvienības Austrālijā, Prezidija priekšsēdim A. Dukats kungam un 9) Latvijas Republikas pārstāvim pie Rietumvācijas Valdības, pilnvarotam R. Liepiņš kungam.

Latvijas Republikas pilnvarotie ministri, sūtņi un lietveži, sūtot visai vīrsnieku saimei sveicienus un vislabākos vēlējumus, ar prieku un pateicību ir apsveikuši LVA nodibināšanos un apsolijuši iespējamo atbalstu mūsu Apvienības darbam. Te daži izvilkumi:

1) No Jūsu Apvienības Satvērsmes redzu, cik plaša apjoma tā ir projektēta un cik konstruktīvi būs tās mērķi. A. Spekke. Latvijas sūtniecības Vašingtonā, vadītājs., 2) Latviešu kaņavīrs, kas sirdī nes saules zīmi, un visnotāj virsnieks, ir savas tautas dzīves ziņas un Latvijas valsts sargs dienās un nedienās. Ir tāpēc nepieciešama mācību un cīņu gaitas izaugošo tradīciju turpināšana. Un kaut arī militārajā taktikā dažs pamatvilciens šodien ir tikpat dzīvs kā Maratonas laikā, ir vairāk kā derīgi ar profesionālu skatu vērot jaunākās parādības kara vešanas mākslā, pasaulē nekad neapsīkstošo cīņu veidos, apjomā un tehnikā. T.V. Ozoliņš. Latvijas lietvedis., 3) Ziņu par Apvienības darbības uzsākšanu Jūsu vadība (Ref. pulkv. A. Krīpena) uzskatu par visai svarīgu un dziļi apsveicamu notikumu, kas nāks par labu ne tikai mūsu virsniekiem brīvajā pasaulē, bet arī visai mūsu trimdas saimei. J. Tepfers., 4) Ir ļoti apsveicami, ka tagad visā pasaulē izklidinātiem latviešu virsniekiem būs sava organizācija, kas apzinās un vīenos savus locekļus kopejā organizācijā. B. Albats. Apvienības ģenerāl-sekretārs., 5) Pricējos saņemt ziņu, ka brīvā pasaulē esošie Neatkarīgās Latvijas brīvvalsts sargi un varonīgie cīnītāji par latvju tautas brīvību un Neatkarīgo Latvijas valsti apvienojušies... Tāpat pricējos, ka šis Apvienības vadības priekšsēdētājs esat Jūs, augsti godājamais pulkveža kungs, kas pašizliedzīgi apliecinājis savu nelokamu latvisko stāju un uzpurēšanos mūsu tautas un brīvvalsts labā. K. Berends. Latvijas sūtniecības lietvedis un 6) Ja vien zemju likumi tam nebūtu par šķērslī, ieteiktu, pēc korporāciju parauga, Apvienībā piesaistīt arī tos jaunās paaudzes virsniekus, kuri kalpo svešās armijās un cīnas pret mūsu visu kopejo ienaidnieku. Tājākais mans vēlējums būtu meklēt un uzņemt kontaktu ar veterāņu organizācijām savās zemēs, lai ar to palīdzību popularizētu cīņu par Latviju. Amerikas Savienotās Valstīs tā ir ļoti jespaidīga un ņem redzāmu dalību politikā. Miermīlīgās koeksistences māņu periodā, kurā pasaule patreiz atrodas, Baltijas valstis labprāt gribētu aizmirst un pret to mums jāmobilizē sabiedriskā doma visā brīvajā pasaulē. Vai nav paradokss, ka kādreizējā Kurzemes hercogistes mazā kolonija Gambija ar, apmēram, 300 000 iedzīvotājiem kļuva par neatkarīgu valsti un sēž UNO, bet tās metropole pārvērsta par Padomju Savienības koloniju! R. Liepiņš.

Noslēdzot īso kopsavilkumu par LVA sākuma laiku, tās veidošanās attīstību un nodibināšanos 1966. gada 3. martā, jāatzīmē, ka blakus kārtējam iekšējam darbam LVA Prezīdijam bija jāsatopas ar diviem zīmīgākiem notikumiem. Ja atļauts tā saukt, tad viens no tiem bija politisks jaunatājums, t.i. P. Dārdzāns apvainoja ģenerāli J. Balodi valsts nodevībā, bet otrs — ārpolitikas jau-

tājums, t.i. Lielbritānija atsavināja Baltijas (arī Latvijas) valstu zelta fondus un tos nodeva Padomju Savienībai resp. Krievijai. Minētie divi notikumi izraisīja LVA Prezidijā un tās vienībās, kā arī ļoti plašā sabiedrībā lielu savijņojumu un asus protestus. LVA Prezidijs saņēma gan rakstiskus, gan mutiskus jautājumus un pieprasījumus.

Pirmā gadījumā — ģenerāļa J. Baloža nepamatotas apvainošanas lietā — LVA Prezidijs stājās sakaros ar: Savienība pulkveža O. Kalpaka bataljons, LKOK biedrība, DV organizācija, Latviešu Kara Invalidu Apvienība un Aizsargu organizāciju. Visas minētās organizācijas vienā balsī noraidīja nepamatotus apvainojumus pret ģen. J. Balodi.

Plaša sabiedrība jau agrāk, dažādā vietējā presē, bija apgāzusi un noraidījusi P. Dārdzāna rakstus pret ģen. J. Balodi. Tāpēc LVA Prezidijs aprobežojās ar to, ka nosūtīja zemju valdēm sekoša satura vēstuli: "Kopš ilgāka laika Prezidijs saņem gan atsevišķu cilvēku, gan organizāciju mutiskus un rakstiskus pamatotus iebildumus pret uztraucošiem tenku rakstiem (senzācijām) par kāpā dusošo Latvijas Atbrīvošanas kara virspavēlnieku ģenerāli Jāni Balodi. Pat latviešu socialdemokrāti, ģenerāļa J. Baloža krasie politiskie pretinieki, pārbaudījuši izgudrotās tenkas, atzīst, ka ģen. J. Balodis nav ne mūsu valsts nodevējs, ne spiegs. Kā komunisti (bolševiki), tā Baltijas vācu muižniecība — abi ir Latvijas nacionālās valsts ienaidnieki. Un ziņas, kurās nāk no minētiem diviem avotiem, arvien, būs netaisnīgas un kaitīgas Latvijai

un latviešiem. Dievam žēl, ģen Baloža nicinātāji un pazudinātāji savus uztraucošos tenku rakstus dibina uz ienaidnieku liecībām un grāmatām par mūsu valsti un mūsu valstviriem jeb vienkārši, uz pieņēmumu pamata, izgudro. Pieļaujot pazudināt nevainīgu cilvēku, ģen. J. Balodi — mūsu nacionālā atbrīvošanas kara virspavēlnieku — mēs atļausim radīt sekas un secinājumus, kuri tad varēs teikt, ka toreiz pašiem latviešiem tur nekas nav bijis: ne tautas, ne valsts, ne kārtības t.i. latvieši sāks noliegt paši sevi un iznīcināt savu patieso vēsturi."

Otrā gadījumā Baltijas valstu atsavināto zelta fondu lietā — LVA Prezidijs nosūtīja sekoša satura vēstuli;

"Retired Latvian Officers' Association. Presidency. 1967.

25 May. 40 Farnell St., Merrylands, N.S.W., Australia.

To The Right Honourable Harold P.C. Wilson Prime Minister of Great Britain,

Nr. 10 Downing Street, Whitehall, United Kingdom.

Sir,

In the years following World War II, many of us who escaped the brutal communist occupation of our homeland Latvia, found a new home in Australia, a country which we knew had legacy of British democracy and justice. Our stay in this country has permitted us to observe at first hand this legacy and its lofty ideals, and our belief in it has been strengthened as a result. It, therefore, seems travesty of these ideals that an agreement has recently been concluded between Great Britain and the Soviet Union to use gold deposited

in Britain by Independent Latvia to compensate some British industrialists for losses suffered through brutal Soviet occupation of Latvia in 1940. This gold and other assets were deposited in Britain by Latvian banks and other monetary institutions during the period of Latvia's Independence, and these assets belong to the people of Latvia. To us it seems a breach of faith to use these assets to meet claims which some of your nationals may have against the Soviet Government (Russia), but that these assets will also be used to finance a gift of consumer goods for the Soviet Union — seems almost inconceivable. Sir, it is our ardent hope that on this occasion, as on many previous occasions in British history, justice will be done and we, therefore, beg YOU to reconsider any understanding which may have been reached in this matter. Yours most sincerely, Chairman, Arv. Kripens. Retired Colonel.

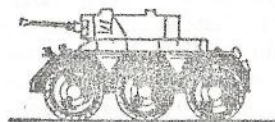
Uz minēto LVA Prezidija vēstuli saņemta sekoša atbilde:

"British High Commission Canberra. Telephone 7-2211. 28 June, 1967. 2-POL, 33-71-I.

Sir, I am directed by the Acting High Commissioner to inform you that he has been asked to acknowledge receipt in London of

your letter of the 25th of May addressed to the Rt. Hon. Harold Wilson, M.P. I am, Sir, Your obedient Servant, G.A. Duggan. Colonel Arv. Kripens (Retired), Retired Latvian Officers' Association, 40 Farnell Street, Merrylands, N.S.W."

Viss iepriekšējais zīmejas uz LVA un tās Prezidija darbību. Bet ja jautājam, kas šo darbību ierosina, paceļ un veido, tad, vienā daļā, ir no svara zināt, no kādiem sabiedriskiem slāņiem sastādās kāda apvienība? Šajā gadījumā LVA locekļi ir visi bijuši virsnieki armijā un arī kara laukā. Tagadējais sabiedriskais stāvoklis ir ļoti dažāds. Virsnieku sanāksmēs mēs sastopamies ar virsniekiem, bet tagad profesoriem, universitāšu lektoriem, inženieriem, ķيميkiem, tautsaimniekiem, ārstiem, mācītājiem, konsulāriem pārstāvjiem, biedrību un apvienību vadītājiem, koru diriģentiem, uzņēmējiem, tirgotājiem, laikrakstu redaktoriem, valsts, pašvaldību un slimnīcu darbiniekiem un kalpotājiem, dažādu nozaru amatniekiem, strādniekiem un pensionāriem. Sabiedriskā stāvokļa atšķirības netraucē nevienu mūsu kopejā darbā, jo mūsu svēts pienākums ir turpināt virsnieku un Latvijas armijas tradīcijas, lai ar to pakalpotu mūsu Latvijai un viņas tautai.

LATVIEŠU VIRSNIIEKU APVIENĪBA, KANĀDĀ

Pēc Otrā pasaules kara bēgļi no Austrumeiropas valstīm, kuri galvenām kārtām bija saplūduši Rietumeiropā, izceļoja uz aizjūras zemēm. Nonākot jaunās dzīves vietās, latviešu trimdinieki iesākā organizēties pēc konfesijām, profesijām un citām kopīgām interesēm un tradīcijām, dibinot draudzes, latviešu skolas un dažāda veida organizācijas.

Jau 1951. gada beigās arī bij latviešu virsnieki, kuŗi bija apmetušies Toronto pilsētā, sanāca uz pirmo apspriedi Sv. Andreja baznīcas telpās, lai pārrunātu iespējas par Latviešu Virsnieku Apvienības (LVA) dibināšanu trimdā. Bet-ievērojot dažu rietumvalstu nelabvēlīgo nostāju pret karavīriem, īpaši virsniekiem, kuri aizsargādami savu zemi un tautu, bija cīnījušies pret sarkano armiju, kura toreiz bija Rietumu sabiedrotais, kā arī esot svešos dzīves apstākļos — daži no klātesošiem izteica bažas, vai LVA dibināšana un piederība pie tās nelabvēlīgi neatsauksies uz personīgo drošību? Tamdēļ arī šajā sanāksmē nekādu noteiktu lēmumu nepieņēma.

Bet paejot gadiem, Rietumvalstu nostāja kļuva arvien labvēlīgāka pret tiem, kuri bija cīnījušies pret sarkaniem iebrucējiem. Atkal pacēlās jautājums par Latviešu Virsnieku Apvienības dibināšanu. 1954. gada 30. oktobrī uz kapeiņa A. Millera ierosinājuma

un aicinājuma dibināt Latviešu Virsnieku Apvienību Daugavas Vanagu namā, Toronto, bija ieradusies 18 virsnieki (kuŗu sarakstu pievienoju šī raksta beigās), kā arī 8 virsnieki bija atsūtījuši rakstisku piekrišanu apvienības dibināšanai.

Pēc pārunām sanāksmes dalībnieki arī nolīma dibināt LVA, kas bija domāta globālā apmērā, pieņemot, ka tai pievienosies arī virsnieki citās valstīs un kontinentos.

Apvienības mērķis: apzināt un vienot virsnieku saimi brīvajā pasaulē; uzturēt latviskumu svešumā un ticību Brīvai Latvijai; sniegt morālu un materiālu atbalstu, iespēju robežās; pieminēt un cildināt, tos, kuri cīnījušies un darbojušies musu zemes un tautas brīvības labā; piemērota goda parādīšana un piemiņas saglabāšana trimdā mirušiem virsniekiem; savstarpējas sadraudzības veicināšana, rīkojot referātu un pārrunu sanāksmes.

Sanāksme ievēlēja pagaidu valdi ar uzdevumu izstrādāt statutu projektu.

Pagaidu valdes sastāvs:
Plk-ltn. J. Rucelis, priekšsēdis,
Kapt. A. Millers, priekšsēža vietnieks,

Kapt. J. Tūte, sekretārs,
Kapt. A. Augulis, kasieris un
Vlt. A. Eglītis, biedrzinis.

Nākošā pilnsapulcē 1955. gada 29. oktobrī LVA pagaidu valde ziņo, ka apzināti virsnieki:

1. Kanāda	110
2. ASV	55
3. Dienvidamerikā	14
4. Rietumvācijā	37
5. Anglijā	17
6. Zviedrijā	6
7. Austrālijā	62
8. Austrijā	2

Visiem apzinātiem virsniekiem pagaidu valde piesūtīja atsaukšanai izstrādāto statutu projektu un, ievērojot iesūtītās atbildes, izstrādāja statutus galīgā veidā, kurus arī pieņēma, Toronto, saukta virsnieku sapulce 1956. g. 7. aprīlī. Rūpīgi izstrādātie statuti, kurus piesūtīja visiem virsniekiem, vispusīgi aptvēra mūsu politiskās, kulturālās un sabiedriskās dzīves jautājumus trimdā.

Uz šo statutu pamata nodibinājas nodaļas:

1. Kanādā, Toronto (globālā valde).
2. ASV, Ņujorkā
3. Austrālijā, Sidnejā
4. Austrālijā, Melburnā
5. Austrālijā, Adelaidē
6. Anglijā, Londonā

Biedru skaits apvienībā arvien pieaug un 1960. g. 6 martā bija:

1. Kanādā — 66
2. ASV, Ņujorkā — 35
3. Austrālijā, Sidnejā — 32
4. Austrālijā, Melburnā — 36
5. Austrālijā, Adelaidē — 14
6. Anglijā, Londonā — 16
7. Rietumvācijā — 7
8. Venecuēlā — 2

LVA goda biedri:

1. LKOK ģen. J. Priede

2. LKOK ģen. O. Dankers
3. LKOK ģen. R. Bangerskis
4. LKOK ģen. J. Lavenieks
5. LKOK ģen. V. Skaistlauks.

Kā jau iepriekš minēts, Kanādā nodibinātā LVA bija domāta globālā apmērā un tādā garā tika virzīta arī tās darbība, sūtot vēstules un apkārtrakstus virsniekiem gan uz Eiropu (Vāciju un Angliju), gan apvienības nodaļām uz ASV un Austrāliju. Tāpat pacēlās jautājums par globālās apvienības prezīdija sēdekli, nosakot tā atrašanās vietu rotācijas vai balsošanas kārtībā.

Bet gadiem aizejot bija radies šāds stāvoklis:

No Eiropas valstīm Kanādas valde atbildes nesapņēma (biedru naudu jau neviens nemaksāja), izņemot atsevišķus gadījumus, kuri arī vēstīja par klusumu. Austrālijā dzīvojošie virsnieki izteica globālās apvienības vēlamību, pie tam izstrādājot jaunus statutus. ASV Ņujorkas grupa paziņoja, ka dažu apstākļu dēļ, vismaz ap to laiku (1961. g.), globālai apvienībai nav iespējams pievienoties. Bez tam ASV dažos lielākos centros pastāvēja lielākas vai mazākas patstāvīgas LVA kopas, kuras neizrādīja nekādu vēlēšanos pievienoties kopējai apvienībai.

1962. g. ievēlētā LVA valde, Kanādā, apskatot patieso stāvokli par globālo apvienību, nāca pie slēdziena, ka pie tādiem apstākļiem nevar būt runa par globālo virsnieku apvienību, jo tā patiesībā tāda nebija. Tamdēļ 1964. g. 5. aprīlī, Toronto sasauktā pilnsapulcē, pēc valdes vispusīga paskaidrojuma un iepazīstinot sapulces dalībniekus ar sarakstes

rezultātiem, nolēma, ka LVA valde, Kanādā, turpmāk par globālo LVA valdī vairs neskaitīsies un LVA Kanādes nodaļa turpmāk sauksies par Latviešu Virsnieku Apvienību, Kanādā.

Šo lēmumu paziņoja kā Kanādas nodaļas biedriem, tā arī LV Apvienībām Ņujorkā un Austrālijā un apzinātiem virsniekiem pārējās valstīs, kurās LVA nodaļas nepastāvēja. Virsniekus, kuri dzīvoja valstīs, kur LVA nodaļas nepastāvēja un kuri neizteica vēlēšanas sastāvēt LVA, Kanādā, no mūsu sarakstiem svītvoja. Rakstot par šo jautājumu uz Austrāliju, mēs izteicām arī domu, ka globālās apvienības organizēšana, ja tādu dara, būtu jāuzņemas plkv. A. Krīpenam kā autoritīvai personai un kurš arī visu laiku aktīvi darbojās LVA Austrālijā. Un kā jau tagad zināms, tad LVA nodibināšana globālā apmērā arī ir notikusi (1966. g. 3. martā).

Sekojošos statutos noteiktiem mērķiem, kuri vispārējos vilcienos jau minēti iepriekš, LVA, Kanādā, darbību tās pastāvēšanas laikā varētu vēl raksturot ar šādiem skaitļiem:

1. Materiālās palīdzības sniegšanai virsniekiem, viņu ģimenēm un Lāčplēšiem izdots — \$1320.—
2. Mirušo godināšanai, nāves sludinājumiem un puķēm izdots — \$348.—
3. Jaunatnes atbalstam un skolām izdots — \$60.—
4. Virsnieku godināšanai viņu jubilejās — \$141.—
5. Komunisma apkarošanai izdots — \$45.—
6. Piedaloties kopējā Latviešu namā, Toronto, ar 2 akcijām — \$200.—

Ienākumi šo izdevumu segšanai bija ziedojumi, biedru naudas un sarīkojumu atlikumi. Biedru nauda no dibināšanas līdz 1966. gadam \$2.— gadā, bet sākot ar 1967. gadu — \$3.— gadā.

Apvienību šīnī laikā vadījuši: plkv-ltn. J. Rucelis, kpt. A. Millers (izceļojis uz ASV), kpt. A. Ābolkalns un kpt. J. Šmits (kopš 1962. g. 9. marta).

Pašreizējais valdes sastāvs:

Priekšsēdis kpt. J. Šmits
Priekšsēža vietnieks ltn. V. Dreifelds
Sekretārs vlt. A. Eglītis
Kasjers kpt. A. Augulis
Biedrzinis ltn. L. Vēveris

Vēlētos šeit piezīmēt, ka kpt. A. Augulis darbojas LVA, Kanādā, valdē kopš tās dibināšanas līdz šai dienai un esmu viņam arī pateicīgs par palīdzību iepriekšminēto ziņu sakopšanā. Biedru skaits patlaban 92.

LVA, Kanādā, katru gadu rīko Latvijas Kara Skolas dibināšanas atceri ar svinīgu jundu, pieminot mūsu tēvu zemi Latviju un par viņu kritušos cīnītājus, godinot Lāčplēšus, kā arī tos, kas cīnījušies un darbojušies par mūsu valsts brīvību, un arī klātesošās virsnieku dzīves bēdres, kuras zaudējušas savus vīrus baigā gadā, brīvības cīņās un pāragras nāves gadījumos trimdā. Svinīgo jundu noslēdz ar melno kafiju, kas simbolizē uzpurēšanos un pieticību, ko no mums ikviens prasa arī trimdas dzīvē. Vakara oficiālā daļa noslēdzas ar svētku runu. Bez tam ir rīkotas atsevišķas sanāksmes, kā arī kopējas ar pārējām Veterāņu organizācijām. Kopā ar pārējām latviešu organizācijām ir cildināti izcilus sa-

biedriski darbinieki un provinces valdības locekļi viņu jubilejās vai īpašos gadījumos. Tāpat sveikti mūsu saimes locekļi viņu nozīmīgās jubilejās.

1963. g. martā, Toronto, sarikota LVAK vadībā mūsu goda biedra ģen. O. Dankera godināšana, viņa 80 gadu jubilejā, tad nopelniem bagāto sirmo karavīru sveica visas Toronto latviešu draudzes, skolas un organizācijas, kā arī LVA, ASV, pārstāvis. Bija ļoti daudzi rakstveida sveicieni no visiem kontinentiem.

Atsevišķas virsnieku sanāksmes pēdējos gados nav rīkotas, jo, Toronto, kā lielākā latviešu centrā, bieži notiek augstvērtīgi sarikojumi: koncerti, teātra izrādes un visādi priekšlāsījumi, dažreiz ar gluži militāru motīvu un tajos kā referenti ir bijuši pat vīsi virsnieki no Eiropas un vienu otru reizi būtu patīkamāk redzēt kuplāku virsnieku piedalīšanos. Noslēdzot šo aprakstu ir jāpļēšmin ievēribas cienīgs notikums:

1961. gada septembrī Kanādas Pavalstniecības un Imigrācijas ministrija Pieprasīja LVA. Kanā-

dā, ziņas par tās mērķiem, aktivitātēm un lielumu, un to ministrijai arī paziņoja tā laika valde. Tā tad Kanādas valdībai ir zināms, ka Kanādā pastāv LVA, un ministrija nekādus iebildumus nav cēlusi vai radījusi kādus traucējumus.

PIELIKUMS

Virsnieku saraksts, kuri piedalījās LVA dibināšanā, Toronto:

1. Kpt. A. Millers
2. Kpt. J. Tute
3. Kpt. A. Augulis
4. Ltn. A. Makovskis
5. Ltn. J. Ābolčiņš
6. Vlt. O. Perro
7. Vlt. A. Eglītis
8. Ltn. L. Vēveris
9. Ltn. J. Niedra
10. Ltn. E. Ozoliņš
11. Ltn. V. Dreifelds
12. Kapt. T. Miežītis
13. Vlt. E. Ziplans
14. Ltn. A. Ancāns
15. Ltn. V. Mukts
16. Ltn. P. Mazpols
17. Vlt. E. Krūka
18. Pltn. J. Rucels

HARALDS LIEPIŅŠ

LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA, A.S.V.

Uz iniciatoru grupas ierosinājumu 1957. g. 19. oktobrī tika saukta Ņujorkā un apkārtnē dzīvojošo virsnieku sanāksme ar mērķi:— dibināt Latviešu Virsnieku Apvienību.

Sanāksmē bija ieradušies 22 virsnieki un tika nodibināta L.V. A. Ņujorkas nodala.

1958. g. biedru sapulcē tika pieņemts lēmums: mainīt nosaukumu uz Latviešu Virsnieku Apvienību Ņujorkā. Vēlāk apvienībā iestājās arī virsnieki, kuri dzīvo ārpus Ņujorkas valsts, un 1963. g. biedru sapulcē apvienības valdes priekšsēdis ziņoja, ka ir ienācis ierosinājums no biedriem, kas

dzīvo ārpus Ņujorkas, apvienību pārdēvēt par: Latviešu Virsnieku Apvienību, Amerikas Savienotās Valstīs. Biedru sapulce šo ierosinājumu pieņema.

Apvienībā par biedri var būt katrs latvietis, kurš ieguvis virsoka pakāpi tādu valstu bruņotos spēkos, kuras virsnieka pakāpes iegūšanas laikā nav atradušās zem komunistiska režīma.

Apvienības darbs izpaužas:

1. Apzināt un vienot virsniekus savā organizācijā;
2. Latviešu virsnieku tradīciju kopšana, uzturēšana cieņā un godā un to tālāka nodošana jaunajai latviešu virsnieku audzei;
3. Nerimstīga darbošanās mūsu dārgās dzimtenes Latvijas brīvības atgūšanai;
4. Vākt un uzglabāt datus par latviešu virsniekiem;
5. Veikt savstarpēju palīdzības darbu un
6. Veicināt kultūras un sabiedrisko dzīvi.

Apvienība ir iestājusies Amerikas Latviešu Apvienībā un Apvienības delegāts piedalās ALA's kongresa sēdēs, tāpat ir pārstāvēta ar delegātu Ņujorkas Latviešu Organizāciju Padomē.

Ar 1960. g. biedri, kuri sasniedz "apalo" gadu dzimšanas dienas, saziņā ar viņiem pašiem 50, 60, 65, 70, 75 un etc. gadu gadījumos, tiek godināti — vienreizēji pasniedzot Namēja gredzenu. Šo godināšanu parasti izdara Kara Skolas atceres vai kādā citā apvienības sarīkojumā. Tiem biedriem, kuri nevar ierasties attālumā dēļ, uz godināšanas aktu, gredzens un apsveikums tiek nosūtīts. Apvienība līdz šim ar gredzenu ir godinājusi 40 biedrus un ārpus apvienības ģenerāļus:

Dankeris un Priedi.

Apvienība katru gadu ir atcerējusies un godinājusi LKOK vai nu 11. novembrī, vai tuvākā saņāksmē.

Savstarpējā palīdzības darbā apvienība ir atbalstījusi biedrus, kritušo virsnieku ģimenes un dažos gadījumos ārpus apvienības stāvošus virsniekus. Apvienība ar ziedojumiem ir atbalstījusi LKOK biedrību, DV apvienību, LKI apvienību un ALA's informācijas daļu.

Apvienības biedru un ģimenes piederīgo miršanas gadījumos, ja tas ir iespējams attāluma dēļ, apvienības pārstāvji piedalās izvadīšanā un noliek ziedus, par biedriem tiek ievietota sēru ziņa "Laikā". Apvienības pastāvēšanas laikā mūžībā aizgājuši 6 biedri un 3 ģimeņu piederīgie. Apvienības pārstāvji ir piedalījušies ārpus apvienības stāvošu virsnieku izvadīšanā.

1963. g. apvienība ziedoja ceļojošu balvu — kausu basketbola sacensībām, Latvijas valsts komandas kapteina 2. pasaules karā kritušā, ltn. Visvalda Meldera piemiņai.

Apvienība katru gadu rīko vienu plašaku sarīkojumu — Latvijas Kara Skolas dibināšanas atceres vakaru ar jundu, tradicionālo melno kafiju un kopējām vakariņām. Sarīkojuma programmā ietilpst īss referāts un mākslinieku priekšnesumi.

Notiek referāti, atceres sanāksmes, izbraukumi zājumos un ar dāmu komitejas rosīgu līdzdalību tiek rīkoti apvienības biedru un ģimeņu draudzības vakari.

Apvienība ir uzsākusi virsnieku dzīves arhīva kārtošanu, vācot biogrāfiskas ziņas, dienesta gai-

tas, aprakstus, fotogrāfijas Apvienības valdes priekšsēdis un dokumentus, ne tikai visus šos gadus ir majors V. Hāz-par biedriem, bet par visiem, ners, bet revīzijas komisijas arī, kritušiem un aizvestiem virs-niekiem. priekšsēdis — plk. K. Zenīns.

Apvienības valdes locekļi ir:

Apvienībā pašreiz ir 72 biedri kpt. E. Sproģis, kpt. H. Liepiņš, ar dzīves vietām no krasta līdz vlt. V. Vanaģelis un ltn. H. Karl-krastam un ASV brunotos spēkos. sons.

JĒKABS DZENIS

ANDREJS OZOLIŅŠ

LATVIEŠU VIRSNIĒKU APVIENĪBA AUSTRĀLIJĀ

Latviešu Virsniņu Apvienības, Austrālijā, dibināšana nav kādu ārpus organizāciju vai delegātu lēmumu rezultāts, bet atzinums, kas bija nobriedis Virsniņu Apvienības Sidnejas un Melburnas nodaļu darbības posmā no 1962. līdz 1964. gadam. Mūsu Apvienības pamatvienības bija un ir Sidnejas nodaļa, Melburna snodaļa un Adelaides kopa.

Metot skatu atpakaļ ir jāatceras, ka labu laiku pirms statutu pieņemšanas un apstiprināšanas, Sidnejā, Melburnā un Adelaidē dzīvojošie latviešu virsnieki pulcējās kopā, lai atcerētos Latvijas valsts, armijas un Kara Skolas svētkus, kā arī pieminētu kritušos un mirušos virsniņus. Nodibinoties — 1956. gada 7. aprīlī — Globālāi apvienībai Toronto, Kanādā, mūsu nodaļām vajadzēja izstādāt savus statutus, piemērotus vietejiem apstākļiem, Melburnas nodaļa to izdarīja 1956. gada 10. jūnijā, bet Sidnejas nodaļa — 1956. gada II. augustā. Abu šo divu nodaļu statuti ir vienādi un tajos ieliktas toreizejās Globālās apvienības statutu pamatidejas. Turpretī Adelaides kopa nepieņēma nekādus statutus, bet kopdarbībā ieslēdzās ar to, ka izvēlēja savu pilnvarotu pārstāvi. Iniciatoru sapulces toreiz, 1956. gadā, vadīja: 1) Melburnā — kapteinis Jēkabs Dzenis un protokolēja leitnants Herberts Ziemelis un 2) Sidnejā — pulkvedis Arvids Krīpens un protokolēja virsleitnants Voldemārs Tauriņš. Pirms darbības uzsākšanas bija apzināti virsnieki: 1) Melburnā un Viktorijas pavalstī — 64, 2) Sidnejā un NSW pavalstī — 70 un 3) Adelaidē — 19. Aktīvi darbības uzsākšanā piedalījās: 1) Melburnā — 18, Sidnejā — 23 un 3) Adelaidē — 14. Pirmajās darbības valdēs bija ievēlēti: 1) Melburnas nodaļā valdes pr-dis, virsltn. Konrāds Kalējs; sekretārs, ltn. Herberts Ziemelis; kasieris, v.v. Valentīns Rolavs. Revīzijas komisijas pr-dis,

kapt. Kārlis Miglis; komisijas locekļi: ltn. Arnolds Veide un Vec. b.t. Jānis Mežaks, 2) Sidnejas nodaļā - valdes pr-dis, pulkv. A. Krīpens; sekretārs, ltn. Jāzeps Masulāns; kasieris, virsltn. Vilis Mieziņš. Dāmu komitejas pr-ce A. Birzulis k-dze; sekretāre Šeibelis k-dze un 3) Adelaides kopā — pag. valdes pr-dis, ltn. Brunis Andersons; pr-ža vietn., virsltn. Voldemārs Māliņš; pag. valdes loceklis, ltn. Jānis Redziņš. Ievēlēto pilnvaras turpinās vienu gadu. Valdes, revīziju komisijas un dāmu komitejas katru gadu sapulces pārvēl jeb atstāj iepriekšējās. Tāpēc turpmākie pārvalžu locekļi ir citi, izņemot galvenos, t.i. pulkvedi Krīpeni, kapteini Dzeni un leitnantu Andersonu.

Nākošo gadu sekmīgas darbības norise atklāja dažas neskaidrības Globālās apvienības (Kanādas) statutos. Iemesls tam bija, ka Austrālijā pastāvēja vairākas nodaļas jeb kopas un tās sazinājās ar Globālo valdi separāti, bet ne vienotas Austrālijas apmērā. Melburnas nodaļas ierosināta, LVA, Kanādā, valde (Globālā valde) uzaicināja Melburnas nodaļu iesniegt labojumu projektu Globālos statutos. Blakus tam, globālo statutu jautājums bija Sidnejas nodaļas sapulču pārrunās. Dažās sapulcēs bija arī rotācijas jautājums.

Pēc tam notika 19 virsnieku pārstāvju (Sidnejas nod., Melburnas nod. un Adelaides kopas) sanāksme-apsprīde Kultūras dienu laikā, 1960. gada decembrī, Melburnā. Šī apspriede vienojās par galvenām vadlīnijām globālo (Kanādas) statutu papildināšanā. Turpmāk, sarakstīšanās ceļā, noskaidrojās, ka LVA, Kanādā, (globālā) valde nevarēja visumā piekrist jauniem labojumiem viņas statutos. Tad LVA Kanādā, (globālā) valde 1963. gada augustā ierosināja, lai LVA globālo vadību uzņemās pulkvedis Arvids Krīpens Sidnejā, Austrālijā. Šis pēdējais Kanādas valdes ierosinājums parādīja, ka kādas zemes atsevišķa nodaļa, viena pate nebūs spējīga izpildīt globālās valdes pienākumus un darbus, kas ar to saistīti. Tas viss nu norādīja, ka pastāvošām nodaļām un kopām, Austrālijā, jānodibina šīs zemes Apvienība, kura pārziņātu šo nodaļu un kopu kopvadību un kopdarbību.

Melburnas nodaļas pilnsapulce 1964. gada 18. janvārī un Sidnejas nodaļas pilnsapulce 1964. gada 15. jūnijā nolēma: 1) dibināt Latviešu Virsnieku Apvienību, Austrālijā un 2) lūgt pulkvedi Avidu Krīpeni uzņemties LVA, Austrālijā, vadību un sastādīt LVA, Austrālijā, statutu projektu.

Pulkveža Arv. Krīpena sastādītos noteikumus Latviešu Virsnieku Apvienībai, Austrālijā, apstiprināja Melburnas nodaļas valde 1964. gada 17. septembrī, bet Sidnejas nodaļas valde — 1964. gada 10. oktobrī un šo noteikumu saturs ir sekošs:

NOTEIKUMI

Latviešu Virsnieku Apvienībai Austrālijā.

Atsevišķas latviešu virsnieku nodaļas vai kopas Austrālijā apvienojas kopejā organizācijā — ar nosaukumu: "LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA AUSTRĀLIJĀ."

MĒRĶI: a) virsnieku organizēšanās veicināšana, b) visu Austrālijā esošo virsnieku apzināšana, c) nodaļu un kopu darbību koordinēšana un vienotības idejas uzturēšana, d) morālās un materiālās palīdzības sniegšana un e) virsnieku saimes reprezentēšana un pārstāvēšana.

VADĪBA: Apvienības mērķu iztēnošanai, darbību vada valde, sastāvoša no valdes priekšsēža, tā vietnieka un sekretāra. Valdes priekšsēdis un tā vietnieks izraugami nominācijas kārtībā, ievērojot vecākumu, no divām lielākām nodaļām. Sekretāru kooptē valdes priekšsēdis, vadoties no lietderības.

DARBĪBA: Valdes priekšsēdis vada valdes darbību un pieņem lēmumus, sazinoties ar priekšsēža vietnieku. Steidzamos gadījumos lēmumus pieņem priekšsēdis un sekretārs, informējot par to priekšsēža vietnieku.

FINANSES: Pasta, rakstu darbu, reprezentēšanas un pārstāvēšanas izdevumus sedz nodaļu un kopu valdes, proporcionāli viņu biedru skaitam. Materiālās palīdzības līdzekļus vāc katra nodaļa vai kopā atsevišķi.

Šie noteikumi sastādīti labā ticībā Latvijas armijas virsnieku saimes tradīciju stiprumam.

Apvienība iesāk darboties pēc šo noteikumu apstiprināšanas esošo nodaļu valžu sēdēs.

Sidnejā, 1964. gada septembrī."

Sidnejas nodaļas kapteinis Andrejs Ozoliņš 1964. gada Lačplēša KOK atceres svētkos pieņēma pulkveža Arvida Krīpena aicinājumu strādāt par valdes sekretāru LVA, Austrālijā. Pulkvedis A. Krīpens 1964. gada 22. novembrī ziņoja nodaļām un kopām: 1) 1964. gada 10. oktobris uzskatams par LVA, Austrālijā, dibināšanas dienu; 2) LVA, Austrālijā, valdes priekšsēdis-pulkvedis Arvids Krīpens; valdes pr-ža vietnieks, kapteinis Jēkabs Dzenis, Melburnā; valdes sekretārs, kapteinis Andrejs Ozoliņš, Sidnejā un 3) LVA, Austrālijā, valdes adrese: 40 Farnell street, Merrylands, N.S.W., Australiā.

Šī jaunā valde, nepieciešamības radīta, tad arī stājās darbā, kuru tai nodeva un uzticēja darbīgā latviešu virsnieku saime Austrālijā. Sākumā likās, ka daudz darbu nevajadzētu būt, jo nodaļas un kopas ilgāku laiku bija pašas izkārtājušas savus darbus un piemērojušas apstākļiem. Tomēr jaunā valde saņēma vairākus jautājumus un ierosinājumus, kuri skāra organizācijas iekšejo dzīvi un iekārtu. Tos tad arī nācās izšķirt, saskaņot dažādus uzskatus, rakstīt lēmumus un šos lēmumus izsūtīt jautātājiem vai ierosinātājiem.

Kad 1964. gada novembra otrā pusē sekretārs saņēma viena gada vajadzībai pirmos \$ 14.40, tad — pats par sevi — pacēlās jautājums, cik daudz un ko drīkst rakstīt, t.i. cik lielu darbu ar minēto naudu varēs padarīt. Negurdināmais pr-dis un pr-ža vietnieks neatlaidīgi vēlējās atdzīvināt un iedzīvināt to, kas kaut kur nogūlies un apstāties. Piemēram: a) apzinātie (pasīvie) virsnieki? Viņi vēl jāaicina uz darbību; b) palīdzība deportētiem? Ievākt viņu adrese un sūtīt viņiem dāvanu paciņas; c) sanāksmes? Lūgt sagatavot un lasīt referā-

tus un tos debatēt; d) neaizmirst, bet stiprināt mūsu tradīcijas; e) neatlaidīgi sekot jaunākajam militārā literatūrā; f) vākt un kopot sarakstus par kritušiem un mirušiem virsniekiem, u.t.t., u.t.t.

Apbrīnojama viņu sirdsdedzība uz labiem, paliekošiem darbiem! Un viņu sirsnība, ar kādu viņi pieiet...!

Lai ierosinātu virsniekus aktīvākai darbībai, 1965. gada jūlijā un augusta mēnešos izsūtīja pulkveža Krīpena aicinājumu visiem apzinātiem virsniekiem Austrālijā un Jaunzēlandē — lūdzot viņus iestāties Apvienības nodalēs, bet kur tas nebūtu iespējams, dibināt jaunās nodales vai kopas. Daži jauni biedri pieteicās, bet ne tik, cik bija cerēts. Šis aicinājums un sarakstīšanās noskaidroja, ka: 1) LKSBV Adelaides kopa iekļaujas Apvienības darbā (bez statūtiem jeb noteikumiem) un šo kopu pie Apvienības pārstāv pilnvarotais leitnants Brunis Andersons; 2) Jaunzēlandē nevar nodibināt un uzturēt kopu. Jaunzēlandes kopa nenoraida Apvienības esamību un tās darbību un vēlas uzturēt sakarus. Sakarnieks ir virsltn. K. Bērziņš un 3) Brisbanes kopa nevar nodibināties. Divi brisbanieši iestājās Sidnejas nodalē. Sakarnieks ir leitn. K. Lundbergs.

Latviešu Virsnieku Apvienība, Austrālijā, savu darbību attaisnojusi ne tikai ar sava vārda ierakstu latviešu organizāciju sarakstā, bet ar to, ka tā koordinējusi savu nodaļu un kopu darbu, un, sadarbibā ar tām, apzinājusi 211 virsniekus, no kuriem aktīvi līdzdarbojas 103 virsnieki. Kaut arī aktīvo dalībnieku skaits nav liels, taču, salīdzinot ar citām latviešu organizācijām, kurām biedru skaits daudz lielāks, aktīvo virsnieku skaits % ir labs. Še jāpiezīmē, ka aktīvie virsnieki arī darbojas daudzās citās latviešu organizācijās un veicina šo organizāciju sabiedrisko dzīvi. Tā ir apsveicama zīme un apstiprina to, ka virsnieku stāja svešumā nav zudusi un viņi savu, kādreiz, doto solījumu — kalpot tautai un tēvzemei — nav aizmirsuši.

Bez tā, kas agrāk minēts, te jāpiemin vēl darbs, kuru vajadzēja padarīt Latviešu Virsnieku Apvienībai, Austrālijā, un tās valdei, t.i. Latviešu Virsnieku Apvienības dibināšana. Bija pagājuši turpat divi gadi kopš 1963. gada augusta, kad LVA, Kanāda, (Globālā) valde ierosināja, lai pulkvedis A. Krīpens uzņemās Globālās Apvienības vadību. Pēc šī ierosinājuma LVA, Kanādā, valde vēl turpināja vadīt Globālo Apvienību līdz 1964. gada 4. aprīlim ieskaitot, t.i. 1 gadu, 2 mēnešus un 9 dienas.

LVA Austrālijā valde, apzinoties uzdotā un uzticētā darba apjomu un nopietnību, iesāka 1965. gada 14. jūlijā sarakstīšanos Globālās Apvienības jautājumos ar savām nodaļām, pārejo zemju valdēm un arī ar atsevišķiem virsniekiem. Pirmos projektus un priekšlikumus LVA, A., valde saņēma 1965. gada augustā. Pirmo ierosinājumu ideja bija, ka atsevišķo zemju valžu priekšsēdži, pēc savstarpējās vienošanās, izrauga LVA Prezīdija priekšsēdi un paši arī ieiet Prezīdija sastāvā. Tā tad Prezīdija atrašanās vieta un tā pilnvaru laiks bija atkarīgs no atsevišķo zemju valžu priekšsēžu kopējās un savstarpējās rīcības. Praktiski runājot, atsevišķo zemju valžu priekšsēžu sanāksmes būtu LVA Padome. Šis pirmais projekts jeb galvenie noteikumi,

kā tos nosauca, bija jāpārredīgē nosaukuma un devīzes dēļ. Otrais, 1965. gada septembra, projekts tika izsūtīts atsauksmēm zemju valdēm. 1965. gada novembrī un decembrī ienāca jauni papildinājumi un grozījumi no LVA, ASV, un LVA, Kanādā. Tā radās trešais un galīgais projekts, kuru LVA, Austrālijā, valde, kā pirmā, savā 1966. gada 19. janvāra sēdē pieņēma un apstiprināja. Tam sekoja LVA, ASV, valdes un LVA, Kanādā, valdes apstiprinājumi un ar to Latviešu Virsnieku Apvienība bija nodibināta un par tās dibināšanas dienu skaitās 1966. gada 3. marts.

Šajos 7 mēnešos un 19 dienās, skaitot no 1965. gada 14. jūlija, LVA, Austrālijā, valde un tās priekšsēdis pavadīja daudz vēlu nakšu stundas, meklējoties rakstos un prātos pēc atrisinājuma atbildēm: a) kur ir tie, kas atbalstīs un uzticību dos? b) kur ir tie, kas saņems uzticību un strādās? c) kurā vietā, laikā darbus darīs? d) kas dos spēku, laiku, naudu? Visā šajā jautājumu krejļu virknē ienāca Neaizmirstamā Latvija un visas atbildes jautājumiem radās. Vēl Viņa, paceļot savu vaipagu, nopietnā smaidā teica: Tie, kas tic man — tie strādās un mūžīgi dzīvos. Svētīti, pušķoti būs visi, kas rūķīšu čaklumā jaunas, kuplas mājas cels.

VISVALDIS AUFMANIS

BRUNOTIE SPĒKI KODOLA IEROČU LAIKMETĀ

Atombumbas sprādziens Japānā 1945. g. un tam sekojošā kodola (atoma) ieroču un dažāda veida raķešu un ljdķermenu attīstība ir pārveidojusi ne tikai militāro stratēģiju, bet arī visu militārās domāšanas veidu.

Pagātnē bija viena veida karš. Kara mērķis bija sakaut pretinieku, likvidēt tā pretošanās gribu un iegūt uzvaru. Uzvaras ātrai iegūšanai pielietoja maksimālo spēku.

Šodien militārie teoretiski runā par dažādiem kara veidiem:

AUKSTAIS KARŠ.

Pēc bijušā US prezidenta Kennedija definīcijas aukstais karš sākas, kad ir pārkāpta miermīlīgās sacensības robeža. Auksto karu izcīna civilisti ar politiskiem, ekonomiskiem un psiholoģiskiem līdzekļiem. Tas notiek bez bruņoto spēku iejaukšanās. To loma ir tikai, lai demonstrētu attiecīgas nācijas spēku un lai radītu miera un stabilitātes atmosfēru pašu zemē.

"BRUSH FIRE" KARŠ

Šo termiņu lieto kā angļu, tā vācu militārā prese. Šī veida karā pielieto bruņoto spēku iejaukšanos. Tas var būt sīks iebrukums kaimiņu teritorijā, atklāts bruņoto spēku atbalsts draudzīgam režīmam vai arī tieša lielu spēku invāzija. Raksturīgi piemēri: Suecas kanāla konflikts, Ungārijas revolūcija.

IEROBEŽOTS KARŠ.

Tas var būt ierobežots atoma karš, vai arī parastais-bezatoma karš, zem dažādu pakāpju atoma draudiem, vai arī pavisam bez tiem. Tas nav ierobežots lieluma ziņā, bet līdzekļu un mērķa ziņā. Ierobežots karš netiek karots uzvaras dēļ, bet drīzāk, lai pārlicinātu pretinieku, ka vienošanās un kompromiss ir labāks par pretošanas turpinašanu vai pastiprinātu konfliktu. Čīna šajā kara veidā nedrīkst izsaukt neparedzētu provokāciju, tāpēc tas tiek vests zem ciešas politiskas kontroles. Militāriem vadītājiem būs jārēķinās ar visāda veida noliegumiem un ierobežojumiem. Var teikt, ka tas tiks karots ar ierobežotiem līdzekļiem, ierobežota mērķa sasniegšanai, tas notiks ierobežotā rajonā un to vadīs ar ierobežotu militāru autoritāti. Korejas un Vietnamas karš ir raksturīgi piemēri šī kara veidam.

TOTALAIS KARŠ.

Totālā karā tiks ietverti visi attiecīgās nācijas līdzekļi, tāpēc starp pirmās šķiras spēkiem tas būs atoma karš. Tādā gadījumā tas būs milzīgu kodola vai ķīmiskobioloģisku līdzekļu apmaiņa ar

nolūku ierobežotai izsākā laikā radīt vislielāko iznīcību, paralīzi vai neitralizāciju, lai salauztu pretinieka gribu cīnīties. Ir vairāki uzskati par totālā atoma kara norisi. Viens uzskats ir, ka tas sastāvēs tikai no vienas fāzes — milzīgas stratēģiskas atomu apmaiņas, kas ātri beigsies vai nu savstarpējā sabrukumā, vai, ja vienai pusei ir pārsvars kodolā ieročos un tā ir mazāk jutīga pret kodola uzbrukumu (labāk noorganizēta stratēģiskā aizsardzības sistēma), tā uzspiedīs pretiniekam beznoteikumu padošanos. Otrs uzskats ir, ka totālais atoma karš sastāvēs no vairākām fāzēm. Tas iesāksies ar konvenciālo karu, nepielietojot kodola ieročus. Šai laikā politiskie vadītāji apsvērs, vai konflikts ir radies aizpārpratuma, vai uzbrukums ir izvests ar nolūku. To izvedīs sauszemes spēki ar aviācijas un flotes atbalstu. Nākošā fāzē notiks stratēģisks trieciens, ko izdarīs ar kodola ieročiem un stratēģiskiem gaisa spēkiem. Šī fāze var vilkties tikai dažas dienas. Tai var sekot nenosakama garuma fāze, kurā iepriekšējo fāzi pārcietušie spēki cīnās līdz mērķa sasniegšanai. Lielā daļa militāru rakstu autori domā, ka, tā kā totālais atoma karš var beigties ne tikai ar abu karojošo pušu, bet visas pastāvošas civilizācijas pilnīgu iznīcināšanu, tas nenotiks.

Pastāvot kodola ieroču monopolam uzskatīja, ka tas pasargā no kara draudiem, jo nedrošība un neziņa, vai kodola ieroči tiks lietoti, paralizēs iespējamo uzbrucēju. Kodola ieroču monopolam sabrukot, pārgāja uz uzskatu par masīvas atriebības draudiem. Šī polise draudēja ar at-

riebību, pielietojot visefektīvākos līdzekļus visizdevīgākā vietā. Tas noveda pie tā saucamā atomu strupceļa, t.i. ja abas puses ir vienādi spēcīgas kodola ieroču apbruņojumā, katrs konflikts var novest pie totāla atoma kara un savstarpējas iznīcināšanas. Bez tam konstatējot, ka ne katru reizi gribēs vai varēs pielietot kodola ieročos, nonākot pie slēdziena, ka aizsardzības veidam ir jāpiemērojas uzbrukuma veidam, ka katra veida draudiem pretim jādemonstrē grība un spēja tiem pretoties, lai pretinieks savus draudus atrod par nesekmīgiem. Šī pretestība tomēr nedrīkst būt tik stipra, ka tā varētu izsaukt neakceptējamu atriebību. Tas prasa līdzsvarotus spēkus, kas var sekmīgi darboties kā atoma, tā konvencionālā un partizāņu kara apstākļos. To nosauc par lokanas reaģēšanas, lokanas atbildes (flexible response) stratēģiju.

Šis, pašreiz spēkā esošās, militārās stratēģijas realizēšanai vajadzīgos bruņotos spēkus var iedalīt sekojošās grupās:

1. Bruņotie spēki, kuru uzdevums ir aizkavēt pretinieku no uzbrukuma. To uzdevums ir novērst karu, ne tikai radīt iespaidu, bet pārliecināt pretinieku, ka uzbrukuma gadījumā tas saņems nekavējamo iznīcinošu prettriecību. Pie šīs bruņoto spēku grupas pieder starpkontinentālie balistiskie lidķermeņi un no zemūdenēm izšaujamo lidķermeņi.

Starpkontinentālie balistiskie lidķermeņi pa lielāki daļai tiek izšauti no speciāli izbūvētām apakšzemes izšaušanas bāzēm. To sagatavošanas laiks izšaušanai, atkarībā no dzinejvielas, svārstās

no dažām sekundēm līdz 15 minūtēm. To sniegšanas tālums ir 7000 jūras jūdzes (apmēram 25000 km.) st., un to sprādziena spēks var sasniegt 30 megatonas.

No zemūdenēm izšaujamo lidķermeņu sniegšanas tālums ir 4000-5000 km., un to sprādziena spēks var būt līdz 2 megatonām liels. Pašu atoma zemūdeni var uzskatīt kā visvairāk attīstīto ieroču sistēmu, jo tā izmanto atoma spēku kustībai un sprādzienam. Jaunākā tipa atomzemūdenes ātrums ir apm. 65 km/ st., un tās ir spējīgas veikt nepārtrauktu attālumu līdz 200 000 jūras jūdžēm, kas līdzinās apm. 10 reizes apkārt zemes lodei.

2. Stratēģiskie ofensīvie spēki.

Pie stratēģiskiem ofensīviem spēkiem pieder liela attāluma aviācija un jūras un gaisa desanti. Lidmašīnu tehniskā attīstība arvien vairāk uzlabo iespēju ātrākai gaisa desantu pārvietošanai. Ja pašreizējos apstākļos US gaisa transporta spēki var no Amerikas uz D. Vietnamu pārsviet 21000 karavīru lielu vienību ar 34000 tonu smagu apbruņojumu un apgādi 30 dienās, tad pēc 3-4 gadiem, lietojot jaunās, pašreiz attīstības posmā esošās transporta lidmašīnas, to varēs izdarīt uz pusi īsākā laikā — 15 dienās. Radara un jaunu gaisa aizsardzības ieroču dēļ lielu parašutistu vienību pielietošanu vairs neuzskata par sekmīgi izvedamu. Tā paša iemesla dēļ vairs arī nevar cerēt uz pārsteiguma momenta izmantošanu, vismaz ne attīstītās, civilizētās zemēs, piemēram Eiropas apstākļos.

3. Stratēģiskie defensīvie spēki.

Pie šīs bruņoto spēku grupas pieder pretbalistisko lidķermeņu aizsardzības sistēma un gaisa aizsardzība. Aizsardzības sistēma pret lidķermeņiem principā sastāv no uz priekšu izbrīdītas radaru iekārtas līnijas, kura identificē lidķermeni un nosaka tā lidošanas virzienu. Iegūtās ziņas tiek nosūtītas uz pretlidķermeņu aizsardzības bāžu radaru iekārtām, no kurienes tiek izšauti liela attāluma lidķermeņi ar iespēju iznīcināt pretinieka lidķermeņus līdz 400 jūdzēm pirms to mērķu sasniegšanas. Papildus šīs bāzes ir apgādātas un tiek pasargātas no maza attāluma lidķermeņiem (līdz 25 jūdzēm), kuru uzdevums ir iznīcināt tos pretinieka lidķermeņus, kuri ir izvairījušies no pirmā — lielā attāluma aizsardzības uzbrukuma.

Modernai gaisa aizsardzības sistēmai, kā defensīvai (ja pretinieka gaisa uzbrukumu apkaro virs paša teritorijas), tā ofensīvai (ja to dara virs pretinieka teritorijas, arī uzbrūkot tā lidlaukiem) uzstāda sekojošas prasības:

Jābūt agrā brīdinājuma-radara sistēmai, kas var konstatēt pretinieka gaisa uzbrukumu vēl dziļi tā teritorijā.

Papildus tam jānoorganizē pēc iespējas uz āru izbīdīts gaisa novērošanas tīkls pret zemlidojošo uzbrukumu, ko uzskata par visvairāk iespējamo un visbīstamāko gaisa uzbrukumu veidu.

Jābūt noorganizētam visas pašu teritorijas sedzošām gaisa aizsardzības komandpunktu tīklam. Komandpunktiem jāatrodas atombumbu drošās patvertnēs un sakaru tīkls jāveido tā, ja kādu komandpunktu iznīcina, tā funkcijas pārņem cits bez darbības traucējumiem.

4. Taktiskie bruņotie spēki sastāv no zemes spēkiem ar aviācijas un flotes atbalstu.

Jaunie taktiskie kodola ieroči izjauca pastāvošo līdzsvaru starp uguns spēku un kustību. Darbojoties atoma draudos nepieciešama iespēja ātrai spēku izkliedēšanai un masu koncentrācijai. Tā kā iespējamais kustības ātrums pa zemes virsmu vairs neapmierina, tiek izmantota gaisa telpa ar pašreiz taktiskai darbībai galveno pārvietošanās līdzekli — helikopteri.

Nepārtraukti turpinoties kustības un uguns spēka attīstībai, kājnieku lomu modernā karā daudzi sāk apšaubīt, kā galveno ieroču šķiru uzskatot tanku vienības. Modernais tanks tagad bez lielgabala un ložmetēja tiek apbruņots arī ar vadamiem lidķermeņiem. Mērķa atrašanai un precīzai šaušanai arī naktis tumsā uz tā tiek uzmontētas infra sarkanu staru un citas jaunāko atradumu iekārtas. Tā kustības ātrums un darbības rādiuss, salīdzinot ar Otro pasaules karu, ir vismaz dubultojies. Tas ir spējīgs pārvietoties zem ūdens un tā apkalpe ir pasargāta no radioaktivitātes.

Organizācijas ziņā kā visparocīgāko un vieglāk vadamu sāk uzskatīt bataljonu kā patstāvīgu vienību. Kaujas uzdevuma veikšanai veidojot kaujas grupas, divīziju un pulku sistēmu uzskatot par smagām.

Ja pirms 30 gadiem īstais cīnītājs — kājnieks sastādīja 70-80% no armijas sastāva, tad tagad lielās modernās armijās tas ir tikai 15% liels. Jauno tehnisko iekārtu apkalpe — speciālisti ir pār-

nēmuši smagpunktu. Pamatojoties uz to daudz uzskata, ka īsais obligātais kara dienests nedod iespēju apmācīt vajadzīgos speciālistus un tāpēc modernās armijas pamatsastāvam jābūt no profesionāliem karavīriem.

Lai arī cik tehniski labi apbruņota armija, arī modernā karā

cīņas gala rezultātu izšķirs armijas morālā stāja, jerindas karavīrs ar savu fizisko attīstību un garīgo pretestības gribas spēku.

Šis konceptīvs pārskats dibināts uz rakstiem militāros žurnālos "Military Review" un "Wehrkunde".

LEONIDS SLAUCĪTĀJS.

MODERNĀS KARA FLOTES

(Īss satura izvilks no referāta, nolasīta 1965. gada II. decembrī Sidnejā, LKS 46. atceres svētkos)

Sidnejas universitātē pastāv speciāla militārā nodaļa. Šai nodaļai ir sava vadība un bibliotēka. Vispārējā telpā daudz materiālu un tā nav slepena. Tajā var atrast rakstus par visām pasaules kara flotēm. Dāti sakopoti līdz 1964. gadam ieskaitot.

VISPĀR PAR FLOTI.

Jūras flote apsargā jūru, jūras piekrasti, transporta floti un, ja vajadzīgs, uzbrūk svešām flotēm un tās iznīcina. Bez tam apsargā desantus un tos izceļ krastā. Parastj visas lielās valstis ved agresijas karu resp. uzbrukuma karu. Flotei jābūt trenētai manevrēšanā, ieroču pielietošanā, tāju objektu atrašanās u.t.t. Ir dažādu uzdevumu speciālas kara flotes. Kara flotes pamats bija milzīgi bruņu kuģi ar lielu tālšāvēju artileriju. Kara flote ir ļoti saistīta ar pretinjeņa kara floti. Katras puses nolūks ir palikt par jūras valdnieci.

45 gadus atpakaļ arī es biju jūras kara flotes virsnieks. Kā

atceros, tad toreiz, I. pasaules kara laikā, bija lielais jūras artilerijas zelta laikmets: 14" un 16" milzīgie tālšāvēji. Gajdot otro pasaules karu, projektēja vēl lielākus lielgabalus ir diametrā, ir stobra garumā. Kalibrs ir stobra garums, reizināts ar diametri, piemēram — 50 x 14". Nolūks, izšaut lielāku lādiņu ar precīzāku leņķi, t.i. aizviest lādiņu tur, kur vēlams.

I. pasaules kara laikā jau parādījās zemūdenes, un tās, lielā mērā apdraudēja lielos virsūdens kuģus.

Kuģu ātrumus visi cenšas palielināt. Ir tādi kuģu ātrumi, kā 36 jūras jūdzes stundā. Apmēram 8 statute jūdzes (mile) līdzinās 7 jūras jūdzēm. Tā tad 36 jūras jūdzes līdzinās apm. 40 statute jūdzēm (mile) jeb 66 km. stundā.

Kopš I. pasaules kara un II. pasaules kara laikā mazie kreiseri bija tie, kas apkarēja un paralizēja zemūdenes.

Bet tad drīzi parādījās uz jūras aviācija un tā aizveda un no-

meta bumbas uz kuģiem. Visa jūras kauju aina pieņēma pavisam jaunu veidu un jaunus panēmienu. Vēl kādu laiku smagie kreiseri pavadīja un apsargāja transporta kuģus pret zemūdenēm. Daži modernie britu kreiseri gāja bojā 3 stundas laikā no aviācijas bumbām. Eiropas ūdeņos notika bruņu kuģu divkauja starp Bismark un Nelson. Kuģu artilērija nevarēja nogremdēt Bismark, bet to izdarīja dažas lidmašīnu bumbas.

II. pasaules karš uz jūras parādīja pavisam ko citu jaunu. Jūras aviācija paliek stipra, jo tā, vār un spēj labi un tieši mērķēt... Vecās jūras flotes piedzīvoja to, ka viņām uzlidoja lidmašīnas lielā daudzumā un daudzus kuģus nogremdēja. Pēc veciem likumiem — tā vairs nebija, itkā, "noble" karošana ar kuģiem. Tās nu norādīja, ka bija jāpārjē uz kādu citu karošanas veidu uz jūras. Aviācija bija tā, kas izšķīra karu starp USA un Jāpānu. Šajā karā parādījās aviācijas bāzes kuģi. Sprāgstvielas ieliek avionā (aeroplānā), ar to tās aizved un noiet uz ienaidnieku.

Gan Francijas invāzijas laikā vēl darbojās milzīgi lielā jūras artilērija, kura sagrāva biezos nocietinājumus. Bet tad arī izbeidzās milzīgo bruņu kuģu laikmets. Lielos bruņu kuģus sāk izpārdot citām valstīm. Mazās valstis gan nav spējīgas uzturēt šos milzeņus. Bet aeroplāns ar bumbu tiek klāt visur...

KARA FLOTE TAGAD.

Lielo kaujas kuģu nemaz nav, jo tie ir dārgi un tos atvieto jaunā laika dažāda veida citi jūras kara ieroči.

LIDMAŠĪNU BĀZES KUĢI

(Aircraft Carriers)

Šī klase dominē jūras spēkus. Bāzes kuģi atkarīgi no ātrumiem. Savu apmēru dēļ tie ir lieli mērķi. Liela apsardzība iet līdz lidmašīnu bāzes kuģim. USA ir 10 smagie (lielie) lidmašīnu bāzu kuģi. Britānijai tādu nav. USA ir 24 mazie lidmašīnu bāzu kuģi, Britānijai ir 8 mazie bāzu kuģi. Padomju S-bai mazo lidmašīnu bāzu kuģu nav. Pavisam kopā USA ir 34 lidmašīnu bāzu kuģi, bet Britānijai tikai 8.

Kā piemērs minētiem bāzu kuģiem ir models "E" (Enterprise) 85 000 tonnu liels, ātrums 20 jūras jūdzes (23 statute jūdzes jeb miles), vai 37 km. stundā. "E" ir mazatkarīgs no apgādes bāzes, jo to dzen ar atomenerģijas (nucleus reactor) palīdzību, t.i. atomenerģija dod siltumu, bet ar siltuma palīdzību ražo tvaiku priekš tvaika turbīnām. Viens reaktora pildījums dod iespēju "E" ceļot 140 000 jūras jūdzes jeb 3-4 reizes ceļot apkārt zemes lodei. Uz "E" atrodas 80 lidmašīnas, un tā virsma līdzinās apm. 5 akriem. Lielais "E" izmaksāja 444 milj. dolāru, neskaitot lidmašīnas. Nākotnes projekti paredz vēl lielāka apmēra lidmašīnu bāzu kuģus. USA un Britānija sadarbojas bāzu kuģu būvēšanā un to izmantošanā. Britānijai nākas pārvarēt ļoti lielus attālumus uz jūras, un viņa šai vajadzībai izmanto lidmašīnu bāzu kuģus, kuri apgādāti ar raķešu vadišanas modernām ierīcēm. Piemēram, 23 000 tonnu lielais Hermes ir apbruņots ar raķetēm.

COMMAND SHIP

Ši kuģu klase ir kā kom-

binēts ģenerālštābs. Tie ir speciālas klases speciāli apgādāti kara kuģi. Šie kuģi ir spējīgi ievākt ziņas par to, kas notiek uz zemes lodes un gaisā ap to. Attālumā ziņu vākšanā un pārraidīšanā — šiem kuģiem nespēlē nekādu lomu, Parasti USA perzidenti cejo ar šiem "Command" kuģiem.

KREISERI, SMAGIE UN VIEGLIE

Tie apbruņoti ar 8" lielgabaliem un to ātrums ir 24 jūras jūdzes stundā. Uz tiem atrodas raķetes ar

Kreiseri, smagie un vieglie. Tie apbruņoti ar 8" lielgabaliem un to ātrums ir 24 jūras jūdzes stundā. Uz tiem atrodas raķetes ar raķešu vadāmām ierīcēm. Tas nozīmē, ka sprāgstvielu granātas ceļu lidojumā varam grozīt tā, lai tā nokrīt mērķī. Piemēram, USA kreisera Boston ir 13000 tonnu liels ar 6-šiem 8" lielgabaliem. USA ir 40 tādi smagie kreiseri, Padomju S-bai — 22 un Britānijai — 5. Padomju S-bas kreiseri ir 15000 tonnu lieli, to ātrums ir 35 mezgli (40 miles vai 64 km.) stundā. Uz tiem ir 12-6" lielgabali. Tie ir Sverdlovska tipa kreiseri, būvēti 1962. gadā. Padomju S-bas Sverdlovska tipa kreiseri atrodas Indonēzijas un Eģiptes kara flotēs. Tā tad, Indonēzijas un Eģiptes kara flotes var šaut ar vadāmām raķetēm.

PRETGAISA AIZSARDZĪBAS KREISERI

Tie apbruņoti ar ļoti daudziem zenītlieļgabaliem un citiem zenītieročiem. To uzdevums atvaļīt un iznīcināt uzbrūkošās lidmašīnas un iespējamās raķetes.

IZNĪCINĀTĀJI

Tie ir ātrgājīgi kuģi un mīnu kuģi. Tos varam saukt

par ātro jūras kavaleriju. Tie apbruņoti ar 4" (100 mm.) lielgabaliem, torpedām, mīnām un skrējošām mīnām. Iznīcinātāji izpilda konvoja dienestu. Piezīmējams, ka mīnas izliek un noenkuro nakts laikā, bet bieži arī lidmašīnas izliek mīnas, ik pa noteiktām atstarpēm. Austrālijas flote sastāv no vairākiem iznīcinātāju tipa kara kuģiem. Austrālija ir pasūtījusi 3 iznīcinātāju tipa kuģus 3500 tonnu lielus, kuru ātrums būs 35 j.j. 1964. gadā USA bija 358 iznīcinātāji, UK - 24 un Padomju S-bai — 127. Bez tam USA ir, apm., 100 speciālu uzdevumu iznīcinātāju, bet Padomju S-bai arī ir to daudz. Austrālijai, bez iznīcinātājiem, ir vēl divi lieļi lidmašīnu bāzu kuģi. Viens no tiem ir Melbourne — 20 000 tonnu liels, ātrums 24 jūras jūdzes, apbruņots 25 lielgabaliem, un uz tā klaja ved 20 lidmašīnas. Lidmašīnas ved sev līdzī vadamus raķešu iznīcinātājus. Melbourne apbruņots ar tālšaujamo raķešu vadāmām ierīcēm. Raķetes novada tieši noteiktā mērķī.

FRIGĀTES

Frigātes lieto eskorta un konvoja vajadzībām. Dažas frigātes ir tā apgādātas, ka tās spēj saklausīt un atšifrēt dažādas skaņus, un proti, atrast noslēpusās jeb uzglūnošās zemūdenes. Speciālās frigātes spējīgas noteikt zemūdenes vietu dziļumā, virzienā un tās pašreizējo atrašanās punktu. Tad seko dziļbumbas, vai no lidmašīnas, vai no virsūdens kuģa, un zemūdenei nav glābiņa.

PRETGAISA AIZSARDZĪBAS FRIGĀTES

Šīs frigātes ir būvētas un darbojas pēc tā paša principa, kā tās,

kurās uzmeklē zemūdenes. Blakus tam, frigātes nodarbojas ar dažāda rakstura jūras zinātnisko pētīšanu.

Kā atšifrēt skaņas, kuņas nāk no jūras dzelmes? Jūras dziļumos ir daudz dažādu skaņu. Tur kustās un ceļo jūras vēži, zivis, lielas un mazas, kā arī citi nezināmi objekti. Starp tām, zemūdenes kustības skaņām ir savādība.

USA ir 138 frigātes, Britānijai — 70 un Padomju S-bai — 76. Vislabākās Padomju S-bas frigātes ir "Rīga" tipa frigātes, 1200 tonnu lielas, ātrums — 28 mezgli un apbruņojumā trīs 3" lielgabali. "Rīga" tipa frigātes kalpo Indonēzijas kara flotē.

ZEMŪDENES

Modernās zemūdenes nav vairs atkarīgas no apgādes bāzēm. Moderno zemūdeņu drīšanai izmanto nukleāro enerģiju, t.i. šo enerģiju pārvērš lēnā siltumā un ar šo siltumu ražo tvaiku tvaika turbīnām, tās dzen šo zemūdens kuģi. Šis kuģis apgādāts ar spēcīgiem elektromotoriem.

Atomzemūdenes raksturojums. 7000 tonnu liela, ātrums 20 j.j. stundā. Ved līdzī Polaris tipa raķetes. Raķetei var pievienot A

bumbu. Raķetes var izšaut no jūras dziļuma un pēc tam — kļuvis atstāt izšaušanas vietu, atrodoties visu laiku zem ūdens. Polaris raķetes sniedzamība ir 2875 jūdzes jeb 5324,5 km.

USA ir priekšgalā atomenerģijas zemūdeņu ziņā, jo tai ir 51 zemūdene, Padomju S-bai to ir tikai 30, Britānijai — tikai dažas.

Vecā tipa modernizēto zemūdeņu skaits, USA — 150, Britānijai — 50 un Padomju S-ba — 406.

Vācija. Ar 1963. gadu ir atļauts Vācijai būvēt zemūdenes. Pašreiz Vācijai ir 12 zemūdenes, 1000 tonnu lielas, ātrums 20 j.j. un torpedtubas 8.

Francija. Tai ir daži lidmašīnu bāzu kuģi, 22 000 tonnu lieli. Smagie kreiseri apbruņoti ar 5" lielgabaliem. Viņai ir arī nedaudz zemūdeņu.

Eģipte. Taj pieder 38 jaunā tipa iznīcinātāji.

Indonēzija. Tai pieder diezgan liela kara flote, galvenām kārtām iegādāta no Padomju S-bas.

Nākotnes paredzējumi kara flotēs. Britānijai 1968. gadā būšot 16 atomzemūdenes, 4500 tonnu lielas. USA 1968. gadā būšot 86 atomzemūdenes un jau 1970. gadā tai pašai USA būšot pavisam 150 ar atomenerģiju dzītu kara kuģu.

ANDREJS OZOLIŅŠ

KAS ATVIETOS VIRSŪDENS KUGUS?

Dziļo, lielo ūdeņu noslēpumu iekarošana.

Līdz šim cilvēks, peldēdams savos kuģos virs lielajiem ūdeņiem, jūtās diezgan drošs. Kuram piederēja virsūdens lielie, garie granātu šāvēji, tam arī piederēja pasaules jūru tirdzniecības ceļi

un jūras kauju uzvaras. Visizšķirīgākā nozīme ir redzēt, kur ir pretinieks un no tā saprast, ko dara un darīs pretinieks. Ar līdzšinējiem tālkskašiem pamana gan pretinieku, bet tas jau ir turpat

deguna priekšā un ar garo stobru var sniegt.

Šodien, darbojoties visādu zinātnu novērošanas satelītiem, kuri pastāvīgi riņķo augstu gaisā un noraida uz ziņu sakopošanas centriem, pat gleznās uzņemtas fotografiskas ainās no jūrām un cietzemēm, nekas nepaliek neredzēts un nedzirdēts no tā, kas peld vai brauc virs ūdeņiem, kā uz galda. Sekundu un sekundu daļu koordinātes un diagonāles, kā ar pirkstu, parāda, kur bija pirms vienas minūtes aizdomīgais priekšmets. Atliek raķešu stacijai piespiest pogu un vajadzībai noteikta raķete, zibenātrumā, nokrīt uz aizdomīgo un nelūgto priekšmetu. Apdullinošs troksnis, uguns, vārošs ūdens un dūmi apņem priekšmetu un viss pārvēršās smalkās šķembās un putekļos.

Katra diena šodien stāsta, ka neviens nevar slepeni braukāt pa jūru galdu ar virsūdens kuģi. Otra pusē to tūlīt redz un zina. Miera laikā, kamēr vēl strīdas, lamājas un dūres vicina, ceļošana pa ūdens virspusi pastāvēs. Bet kad kari sāksies, tad virs ūdens ceļošanai lielais jautājums būs klāt. Kā ikdienas laikraksti un žurnāli raksta, tad tie, kuriem pieder lielās rūpes par jūru ceļiem, minētās briesmas un draudus sapratuši labu laiku atpakaļ. Viņi jau gadiem ilgi nirst ar jociņa un brīnumaina izskata cilindriem dziļi apakš ūdens un līdz pat pašam dibenam. Jūras iedzīvotājus cilvēkus sauc par akvanautiem. Akvanautu kuģis-tērauda cilindris — esot 57 pēdas garš un 12 pēdas diametrā. Akvanauti esot nodzīvojuši zem ūdens jūras dibenā 45 dienas, kā arī strādāju-

ši un pētījuši.

Ūdens absorbē gaismu, siltumu un elektro-magnetisko radiāciju. Tāpēc radars, kurš dzen pēdas lidmašīnām un raķetēm, zem-ūdens kuģu uzīšanai neder. Pašreiz skaņa ir vienīgā, ar kuras palīdzību uzzin zemūdens kuģus. Nosaukums šim pēdējam aparatam ir "sonārais radars." Sonārais radars tomēr neesot perfekts instruments, jo sniedzamība īsa un lēna gaita. Ja zemūdene dziļumā kustoties ar 5 mezglu ātrumu, tad to varot atklāt vienas kvadrattmailes laukumā. Bet ja zemūdene ceļojot ļoti lēni vai peldot ar strauvi vai atrodoties pavisam dziļi zem ūdens, tad neesot panākumu tās atklāšanai.

Okeānu platība ir 136 miljonu kvadrattmaiņu liela. No iepriekšējā zināms, ka uz katru kvadrattmaili jāliek viens akustikas (skaņas) instruments. Saprotais, ka tas nav iespējams. ASV esot novietojušas vairākās vietās akustikas instrumentus, kurj spējot uztvert ātri kustošās zemūdenes 100 līdz 200 mailēm no ASV jūru krastiem. Tas nozīmē, ka svešas zemūdenes spējīgas nemanīti pielavīties jūras krastiem, teiksim, 200 maiju attājumā. Tā tad — iespējama atrisinājums aizsardzībai pret zemūdeņu pārsteigumu — izbūvēt vairākās svarīgākās vietās sonārās sprosta līnijas.

Augstāk aprādītāis ir piespiedis cilvēku nopietni nodoties apakšjūru teritoriju pētīšanai. Citiem vārdiem, cilvēks līn dziļi apakš ūdens, lai tur atrastu aizsardzību, slepenību, pārvietošanās ceļus un arī minerālu bagātības.

Minētai nepieciešamībai solī līdzī iet komerciālā sacensība. Komerciālā sacensība jau ir pa-

nākusi, ka no jūru dziļumiem izrok un izceļ dimantus (Afrikas tuvumā), sēru (Meksikas tuvumā), naftu jeb eļļu (ASV tuvumā) un gāzi (Ziemeļ jūrā).

No gada uz gadu, soli pa solim, šodien ir atklājies, ka ASV kara un civilās flotes iestādes un uzņēmumi rīkojas ar vairākiem dučiem zemūdens kuģu jeb cilindru. Un kā ziņojumi stāsta, tad akvanauti ar saviem cilindriem jau sasnieguši pārsteidzīgus panākumus. Viņi esot "izlauzušies cauri" uzdotam nezināmam. Šī cauri izlaušanās pārveidošot visu jūras stratēģiju (plānošanu). Viņi apgalvo, ka tagad, vistuvākā nākotnē, droši varot notikt sekošais:

1) esot dziļumā, pārvietot cilvēkus un apbruņojumu no zemūdenes uz zemūdeni;

2) esot dziļumā, pārvietot cilvēkus un apbruņojumu no zemūdenes uz apakšūdens stacijām krastu tuvumā. Aukas un nemierīgā jūra netraucēs iekraušanu un izkraušanu. Polaris zemūdenes saņem jaunas komandas un svaigu apgādi, neiznirstot virspusē;

3) vislielākā militārā un tehniskā caurlaušanās, t.i. rīkot tuneļus (tunelizēšanu) no stacionārās zemūdenes jeb "apakšūdens braucēja" uz iekšzemes ostām vajadzībai piegulošos krastos.

Apvienotas un saskaņotas visas trīs minētās apakšūdens darbības došot iespēju iekraut un izkraut karaspēku un apbruņojumu izvēlētos, izšķirīgos krastos. Pretinieks nevarēsot apdraudēt un izjaukt bruņoto spēku pārvietošanos pa apakšūdens ceļiem. Operācija droša no gaisa uzbrukumiem. Radari un optiskie spiegošanas satelīti notikumu neuztvers un neredzēs.

Blakus atomenerģijas kuģu dzīšanas spēkam, nāksot klāt kā papildinājums un nodrošinājums tā saucamā "degvielas šūna." Degvielas šūnas ierīce (aparāts), oksidējot degvielu, pārvēršot ķīmisko enerģiju par elektrisko enerģiju. Tas būšot elektrības avots elektriskiem motoriem. Degvielas šūnas ierīce maksāšot simtiem miljonu dolāru un tā sagaidāma 10 vai 15 gadu laikā, varbūt jau ātrāk. Polaris zemūdene ceļošot 20 un vairākas dienas ar degvielas šūnas ierīces palīdzību. Varam secināt, ka visu dziļumbraucēju (arī pa jūras dibenu) dzinējspēks ir lielas elektriskās baterijas. Viss norāda, ka mūsu atomlaikmetā dzimst apakšūdeni un pa jūru un okeānu dibenu braucoša dziļumflote, kuras darbību slēpj lieli dziļūdeņi un tajos tā pasargāta no virsūdens nāvējošām bumbām. Zinātāji uzskata 1980. gadu kā pagrieziena gadu kuģniecības resp. jūrniecības plānošanā jeb stratēģijā.

Savelkot visu kopā un stādot sev priekšā nākotnes apstākļus uz jūrām un okeāniem, varam paredzēt:

1) ja mums bija un ir internacionālie ūdeņi, tad nākotnē, liekas, tadu vairs nebūs. Sonārās sprostas līnijas, izbīdītas tāļu prom no krastiem, izraisīs nējaukus strīdīņus. Katra puse prasīs savu apakšūdens (jūras dibena) teritoriju jeb noliegs otrai pusei tur parādīties;

2) okeānu vidū zem dziļajiem ūdeņiem atrodas veselas salas un kalni un kalnu grēdas. Šīs apakšūdeņu cietzemes ir ļoti noderīgas kā bāzes zemūdenēm, zemūdens kuģiem, navigācijas un vispārējiem sakariem. Katra puse prasīs

sev kādu daļu. Strīdīgi vai nolīgumi izšķirs to;

3) piedzīvot sacensības skriešanos pēc apakšūdens kolonijām, līdzīgu 19-tā gadsimta virszemes koloniju sacīkstēm;

4) blakus pārvietošanās kuģiem pa apakšūdeni, drīzi vien nāks lietošanā apakšūdens kuģi jeb ci-

lindri, kuri nodarbosies ar apakšūdens minerāļu izrakšanu un izcelšanu virsūdens. Te varam secināt, ka virszemes minerāļu krājumi iet uz beigam vai to nav pietiekoši. Nākotnes zilētāji šajā ziņā paredz lielu strīdus ābolu: jēlvielas, to iegūšana un paturēšana.

VILIS KUKAINIS

DIENVIDVIETNAMA

Iss militārģeogrāfisks apskats.

Dienvidvietnama jeb Vietnamas republika aizņem 6700 kvadrātjūdžu lielu sirpjveidīgu zemes gabalu Indoķīnas pussalas dienvidaustrumu malā. Gar tās robežu ar Ziemeļvietnamu jeb Vietnamas demokrātisko republiku ir, pēc 1954. gada Ženēvas nolīguma, izveidota tā sauktā demilitārizētā josla pie 17. platuma grāda, kas ir tikai 45 jūdžu gara. Turpretim pavisai novilkta un neapsargātā robeža ar Kambodiju un Laosu ir 900 jūdžu garumā, bet izrobotā Dienvidķīnas jūras piekraste stiepjas pat vairāk kā 1500 jūdzes.

Dienvidvietnamā ir četri ģeogrāfiski reģioni, kam parāllēli novilkta arī četru Vietnamas republikas armijas korpusu taktisko joslu robežas. Ziemeļu apgabalu, kas atrodas 1. korpusa taktiskā joslā ar galveno pilsētu Da Nangu, dominē grūti pārejamā Annamītu kalnu grēda. Tālāk uz dienvidiem ir centrālās augstienes apgabals, kur kalni jau lēzenāki un piekrastes līdzenums plašāks. To aizņem 2. korpusa taktiskā jo-

sla ar centru Pleikū ar galvenām ostām Qui Nhonā, Cam Ranhā līcī un Nha Trangā. 3. korpusa taktiskā josla, galvaspilsētas Saigonas apkaimē un uz ziemeļiem no tās, ir pārejas apgabals no kalnainā apvidus uz deltas līdzenumu. Pašos dienvidos ir milzīgs, daļēji apūdeņotais, Mekongas deltas līdzenums ar lielāko pilsētu Can Tho, kas atrodas tikai 20 pēdu virs jūras līmeņa. Šis apgabals, kur no džungļiem un purviem brīvajos rajonos atrodas rīsa lauki 9000 kvadrātjūdžu kopplatībā, ir iedalīts 4. korpusa taktiskā joslā.

Dienvidaustrumāzijas karstais un mitrais klimats, kas ļoti veicina dzīvnieku un stādu valsts attīstību, atļauj tās iedzīvotājiem netraucēti uzturēties brīvā dabā 12 mēnešus gadā. Monsūna vēju iespaidā nokrišņi Dienvidvietnamā vietām sasniedz pat 128 colļas gadā. Ziemas monsūns nes lietu ziemeļu piekrastei, bet vasaras monsūns pārējiem apgabaliem. Monsūna ietekmē lielākā daļa, no jau tā retā ceļu tīkla,

pārvēršas dubju jūrā un bieži vienīgie lietojamie satiksmes līdzekļi ir laivas un lidmašīnas. Vienīgo dzelzceļa līniju, kas stiepjas gar piekrasti, lietus gan iespaido maz, bet tā darbojas tikai daļēji vietkongu teroristu sistemātiski izdarīto postījumu dēļ.

Vietnamas republikas iedzīvotāju skaits ir tuvu pie 16 miljoniem, kas ir caurmērā ap 240 uz kvadrātjūdzi. Centrālā augstiene apdzīvota visretāk, bet Mekongas deltas līdzenums visbiežāk. Gandrīz 90 procentu iedzīvotāju dzīvo ārpus pilsētām un nodarbojas galvenokārt ar rīsa audzēšanu un zvejniecību. 85 procentu no

visiem iedzīvotājiem ir etniskie vietnamieši, 6 procenti — ķīnieši, 5 procenti — dažādas kalniešu ciltis, 2 procenti — kambodieši un 1 procents — eiropieši un indieši. Reliģiski ap 80 procenti skaitās budisti, 10 procenti ir katoļi, bet atlikums ir muhamedāni, sektanti vai protestanti. Tikai 2 procenti no iedzīvotājiem ir bruņoti pašmāju komunisti vai to biedri, kas iefiltrējušies no Ziemeļvietnamas, bet partizāņu kāpam ļoti piemērotā apvidus un klimata dēļ ar terrora palīdzību ir izdevies laist dziļas saknes samērā plašos valsts nomalēs mītošo iedzīvotāju slāņos.

VILIS HĀZNERIS

VIRSNIEKI SABIEDRISKĀ UN POLITISKĀ DARBĀ

Latvijas Kara Skola, mūsu virsnieku korpusa sagatavotāja un veidotāja, pievērsa ļoti mazu uzmanību savu audzēkņu ievadišanaj sabiedrisko darbu pienākumos, nemaz nerunājot par politisko sagatavotību. Tas bija liels trūkums, kuŗu dienesta gaitās un sabiedriskā dzīvē, visvairāk izjuta mūsu virsnieku saimes locekļi. Ir gan tiesa, ka politiskaj sagatavotībai, samērā, lielu uzmanību pievērsa mūsu Augstākā Kara Skola. Bet Augstākā Kara Skola sagatavoja un izlaida ļoti ierobežotu skaitu virsnieku, un pie tam visi viņi izjuta lielus traucējumus — pašu elementārāko zināša-

nu trūkuma dēļ politiskos un sabiedriskos jautājumos.

Turpreti praksē, latviešu virsniekus dienesta vietās, it sevišķi provincēs, iesaistīja sabiedriskās dzīves pienākumos jau no pirmās dienesta dienas. Daudzi savos pienākumos un panākumos bija piemērs un paraugs sabiedriskās dzīves sejas veidošanā sava pulka vai divīzijas apkārtnē. Pēdējais vienmēr man nāk prātā, atceroties savu pirmo dienesta laiku, 7. Siguldas kājnieku pulkā, un šī pulka komandiera pulkveža Frickausa vienreizīgo personību tieši Malienes sabiedriskās dzīves veidošanā un pat vadīšanā. Pats

par sevi saprotams, ka pulkvedis Frickauss aizrāva līdzī šim darbam daudzus sava pulka virsniekus, ieskaitot jaunākos. Visa Malienes dzīve būtu bijusi daudz bālāka nacionālā un sabiedriskā ziņā, ja to nebūtu tik mērķtiecīgi un jauki veidojuši tur novietotā pulka virsnieki.

Līdzīgs stāvoklis bija arī citās Latvijas garnizonu pilsētās, vai nu tas bija Jelgavā, Ventpilī, Cēsis, Valmierā, Rēzeknē vai Ludzā. Lielāko garnizonu pilsētu sabiedrisko attiecību veidotāji spēja panākt daudz vairāk ipatnību sabiedriskā laukā, vienalga, vai tā Liepāja vai Daugavpils.

Visumā vairums latviešu virsnieku korpusa piederīgo savas sabiedriskās intereses apmierināja un dotības parādīja pašu virsnieku organizācijās, kā piem. — Virsnieku Apvienībā, Kalpaka bataljona saimē, latviešu strēlnieku, ziemeļnieku vai cita veidojuma organizācijās. Pēdejos gados virsnieku saimes piederīgie aktīvi darbojās Aizsargu organizācijā un dažās vietējās, savu garnizonu, kulturāla rakstura biedrībās.

Kara ministrijas un Armijas štaba galvenie vadošie virsnieki varēja, ļoti piesardzīgi, darboties politikā. Šo galveno vadošo virsnieku tiešais darbs bieži tos saveida kopā ar politiķiem un diplomātiem.

Būtu lieki apgālvot, ka 22 neatkarīgās valsts pastāvēšanas gadi bijuši pārāk īsi, lai latviešu virsniecību sagatavotu plašākā mērā pienākumiem ārpus tiešiem dienesta uzdevumiem. Kara dienesta uzdevumus, pastiprinātā kārtā, padarīja par vienīgo virsnieku nodarbošanos. Virsniekus, visādā veidā, atturēja no līdzī

domāšanas un runāšanas politiskos jautājumos. Manā vērtējumā tā bija ļoti liela un neattaisnojama valdības kļūda un to novērst vajag sāka mūsu pēdējais Armijas štaba priekšnieks, ģenerālis LKOK Rozenšteins. Bet tad, daudz kas bija jau nokavēts. Atļaujot virsniekiem, atbildīgo uzdevumu pildītājiem, runāt līdzī valsts dzīves veidošanā (politikā) — un katrā ziņā, piedalīties politikas analizēs — mūsu Neatkarīgās Latvijas bojā eja varēja būt arī savādāka. Bet viss tas pieder jau vēsturei un no tās kļūdam mēs varam mācīties.

Neatkarīgās valsts 22 gadi, bija pārāk īss laiks, lai kāds spētu sagatavoties visiem pienākumiem savas nācijas dzīves veidošanā un sargāšanā. Šis laiks pat neaptver vienu paaudzi! Tragiskais laiks mūsu virsnieku korpusa vēsturē bija 1940. un 1941. gads, kad 80% no kadru virsniekiem papņema Maskavas režīms. Krievu un vācu okupācijas gadi un Otrais pasaules karš nedeva atelpu virsnieku saimes izveidošanas un pārveidošanas gaitā. Un karām beidzoties, mēs visi bijam izmesti uz sēkļa un nostādīti jaunu, nepazīstamu uzdevumu priekšā — veidot nevien jaunu sabiedrisko iekārtu trimdā, bet arī uzņemties izpildīt augstākos sabiedrības vadības amatus. No mums prasīja nevien veidot trimdas nometnes, bet arī kārtot visus politiskos jautājumus. Un tie, pēc zaudētā kara (mums piedaloties Vācijas pusē), bija tik jucekli un nepārskatāmi, ka mūsu korpusa piederīgiem, svešumā, bieži vien radīja neiedomājamas grūtības un pat nesaskaņas. Pēdejās bija tās jaunākās, tās radās rutinas

trukuma dēļ. Vēl šodien pārāk daudzi virsnieki pilnīgi atturas no jebkāda sabiedriskā pienākuma un, manā vērtējumā, ir nevien ne- atbildīgi uzvedušies, bet arī ie- grīmuši trimdas pasivajā masā un ne ar ko vairs neattaisno savu kādreizējo piederību mūsu Tēvi- jas slavas dienu laikiem.

Bet būtu netaisni šos pārmetu- mus adresēt mūsu vecāko virsnie- ku vairumam un daudziem jaunā- kiem "ierindniekiem" (viņi visi jau tagad arī palikuši veci ga- dos) kuņi, ar saviem darbiem un stāju, daudzkārt ir veidojuši mū- su trimdas dzīves saturu un vēl arvien veic neatkārtojamus dar- bus mūsu apspiestās Tēvzemes la- bā.

Latviešu politiskās un sabied- riskās dzīves veidošana svešumā nebūtu bijusi iespējama un būtu daudz nenozīmīgāka, ja tajā ne- būtu līdzī runājuši un darboju- šies tādi vīri, kā Bangerskis, Skaistlauks, Kripens, Janums, Lo- be, Plensners, Osis. Ja viņi nebū- tu bijuši klāt pie mūsu bijušo un tagadejo nacionālo pārstāvību veidošanas, tad šodien būtu pavi- sam grūti saredzēt mūsu nacio- nālās sejas vaibstus, — katrā zi- nā, — mēs būtu savā saturā daudz bālāki.

Latviešu virsniecība ir ielikusi savu sirdi un darbus, galvenām kārtām, Cedelgēmā radītās "Dau- gavas Vanagi" organizācijas pa- matsaturā. Tās dibināšanas iero- sinātāji bija virsnieki un tās vei- došanā un vadībā vienmēr paliks ierakstīti Kripena, Jaunma, Skur- bes un citi vārdi. It sevišķi nozī- mīga bija "Daugavas Vanagi" or- ganizācijas veidošanās pēc Vāci- jas atstāšanas. Maz ticams — vai un kādi būtu DV koporganizāci-

jas saturi — Anglijā-bez Tomasa, Alksniša; Austrālijā — bez Lau- vas, Aufmaņa, Masulāna, Māliņa; Kanādā — bez Purmaļa, Baloža, Mukta, Epnera un Krūkas — uzupurējošās vadības? Piezīmē- jams, ka DV saimi, Kanādā, ir vadījuši tikai virsnieki, tas pats ir bijis Vācijā. DV CV alaž ie- vēlēti virsnieku saimes piederīgie. Kas būtu DV organizācija bez pulkveža Jaunuma autoratīvās un uzticīgās vadības? Un, ja šodien DV organizāciju citi (ne jau pa- šī) raksturo par trimdas mugur- kaulu, tad tas arī jānovērtē, kā virsnieku korpusa neapstrīdams nopelns. Vēl vairāk ja DV organi- zācija ir viena no nozīmīgākām Latvijas brīvības atgūšanai, tad arī tas ir tieši viens no lielākiem virsnieku korpusa nopelniem un ar to virsnieki pierādījuši savas spējas iedzījināties un izprast poli- tisko stāvokli un notikumus iz- mantot mūsu tautas nākotnes la- bā.

Būtu netaisni nepieminēt lat- viešu virsnieku vadīto atsevišķo karavīru organizāciju nozīmi, ne- ba jau trimdas sabiedrībā vien, jo šo karavīru organizāciju sak- nes un pamati atnākuši līdzī no atstātām mājām, dzimtenes un tēvzemes. Kā nozīmīgākā ir jāpie- min Latviešu Virsnieku Apvienī- ba ar darbības nozarojumiem Ka- nādā, Austrālijā un ASV. (žel, ka latviešu virsnieku saime, Eiropā, vāji organizēta). LVA ir organi- zētā latviešu virsnieku korpusa pārstāvētāja un reprezentētāja. Šai Apvienībai piederīgie virsnie- ki ir tie, kuņi ķeras pie darba tur, kuņ sauc pēc darītājiem. LVA vīri to var darīt un izdarīt, jo viņas rindās esošiem vīriem vēl il- gi būs spēka gana. Šos virus stip-

rina Tēvzemē dotās un mantotās karavīru tradīcijas. Tāpat bez nozīmes nav tādas organizācijas, kā Kalpaka bataljona savienība, Latviešu strēlnieki, LKOK biedrība, LKI Apvienība un vēl citas. Tās visas darbojas virsnieku vadībā un savā sabiedriskā (arī politiskā) nozīmībā, nevienreiz vien, ir stādītas un arī bijušas par paraugu daudziem pasākumiem svešumā un ar savu brālības raksturu likušas sevi sajūst arī okupētā dzimtenē.

Bez nozīmības nav mēģinājums piesajstīt Neatkarīgās Latvijas virsnieku saimei arī mūsu patvērumu zemju armiju latviešu tautības virsniekus. Šķiet, mazs panākums būs šim mēģinājumam. Mēs vecie paliksim par savas korporācijas — "zeme un sāls."

Visvairāk, tomēr, jāpiemin virsnieku korpusa piederīgo darbība

mūsu centrālo organizāciju vadībā, šeit pie mums svešumā: Brīvās Pasaules Latviešu Apvienībā, atsevišķo zemju centrālās organizācijās un beidzot — Komitejā Latvijas Brīvībai. Tās ir vietas, kur vistiešākā nozīmē var kalpot savai tautai un mūsu saimes lepnajai devīzei —

TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI!

Redakcijas piezīmē.

Šī raksta autors ir majors Vilis Hāzners, visiem labi pazīstāms cīnītājs kara un miera laikā. Viņš, aiz saprotāmiem iemšiem, nav minējis savu vārdu aprakstā par DV dibināšanu un izveidošanu. Tur, līdz citiem pieminētiem vārdiem, vajag būt vārdam — Hāzners, jo viņš arī stāvēja pie DV šūpuļa, un no šī šūpuļa, ir izaugusi liela valsts. Viņš arī vada daļu no šīs valsts vēl tagad.

DAŽAS ZINAS PAR MILITĀRO LITERĀTŪRU

Līdz iespēšanas laikam ziņas no ASV un Kanādas pārstāvjiem nav ienākušas. Tāpēc sniedzam tikai pārstāvja Austrālijā, V. Aufmana rakstu.

AUSTRĀLIJAS MILITĀRĀ LITERĀTŪRA

Austrālijai esot Britu Imperijas daļai, tās bruņotie spēki līdz pat 2. pasaules karam tika uzskatīti kā Britu Imperijas bruņoto spēku sastāvdaļa. Militāro spēku neliela skaitliska sastāva dēļ arī nekāda atsevišķa militāra literatūra Austrālijā nepastāvēja. Tika izmantoti angļu militārie žurnāli, galvenokārt "Army Quarterly", kurā arī Austrālijas virsnieki ievietoja savus rakstus. Bija gan daži izņēmumi, piemēram, no 1911-1915. g. Austrālijā publicēja žurnālu "Commonwealth Military Journal".

Pašreiz Austrālijā iznāk tikai viens periodisks militārs izdevums, kas pieejams vispārejai publikai. Tas ir laikraksts "Army," kas tiek izdots katru otro nedēļu. Tanī galvenokārt tiek publicētas bruņoto spēku sabiedriskās dzīves notikumi, pa retam kāds militāri zinātnisks pārskats populārā skatījumā. Tas, šķiet, visvairāk ir domāts ierindas karavīriem, to draugiem un varbūt arī, lai ieinteresētu jaunus rekrūtus.

Visi pārējie specifiskie militārie izdevumi, kas iznāk periodiski, tiek klasificēti zem vārda "Restricted", kas ir zemākā slepenības pakāpe, bet kas tomēr izslēdz iespēju to izplatīšanai ārpus bruņoto spēku locekļiem.

Visi Austrālijas bruņoto spēku virsnieki saņem mēnešrakstu "Australian Army Journal". Tas ir plašākais militārs izdevums Austrālijā un tā nolūks ir iepazīstināt Austrālijas virsniekus ar jaunākām militārām atziņām.

Bez tam vēl katrai ieroču šķirai ir savi specifiskie periodiskie izdevumi, kas iznāk regulāri ik pa zināmu laiku sprīdi un kas tiek pie-sūtīti vai nu tieši virsniekiem, vai karaspēka daļām, kas savukārt rūpējas par to izplatīšanu starp virsniekiem.

REDAKCIJAS PAPILDINĀJUMS PIE MINĒTĀ

1) "History of the Second World War". Viena grāmata, žurnāla veidā, iznāk nedēļu ceturtdienās un maksā \$ Austr. 0.55. Tā dabonama laikrakstu veikalos.

To izdod Purnel & Sons Ltd. sadarbībā ar the Imperial War Museum. Izdevniecības adrese: 37 Hertford Street, London W 1.

Viss izdevums iedalīts 96 nedēļu burtņīcās (žurnālos). 40 burtņīcas jau ir iznākušas.

2) Chester Wilmot. "The Struggle for Europe." Fontana grāmatu izdevniecība. Cena \$ Austr. 1.15. Dabonama laikrakstu un grāmatu veikalos.

Redakcija saņēmusi.

Žurnālu "Mūsu Dzīve." Nr. 4, 1967. g. jūnijs. Izdevājs: 7. Siguldas pulka piemiņas Fonds (SPPF).

† MUMS ZUDUŠIE †

Saraksts sastādīts uz ziņu pamata, kuras ienāca no zemju un nodaļu valdēm. Ir izrādījies, ka zemju un nodaļu valdēm nav bijušas zināmas visas minimālās ziņas par kādu kritušu vai mirušu virsnieku, kā piemēram: 1) nezināms — no kādas kara spēka daļas? 2) nezināms — kad un kur dzimis? 3) nezināms — kad un kur miris? un 4) nezināms — kad un kur apglabāts vai krematizēts? Dažos gadījumos nav zināms pilns vārds.

Ja lasītājiem būtu zināmas izstrūkstošās ziņas par kādu attiecīgu personu, tad lūdzam viņus paziņot papildziņas redakcijai.

Telpu trūkuma dēļ redakcija, šoreiz, atmeta ierakstīt mirušā vai kritušā pēdejās dzīves vietas adresi. Šīs ziņas, par cik tās bija uzdotas, atrodas Prezīdija attiecīgā lietā.

Turpmāk Prezīdijs un redakcija lūdz visas zemju un nodaļu valdes sekot ziņām par kritušiem un mirušiem virsniekiem un tās, sakopotas alfabeta kārtībā, uzglabāt šim nolūkam nozīmētā atsevišķā lietā. Ziņām par kritušiem un mirušiem virsniekiem jāsaturs atbildes uz, vismazākais, sekošiem jautājumiem: 1) uzvārds, vārds; 2) dienesta pakāpe; 3) kara spēka daļa vai iestāde; 4) dzimšanas laiks un vieta; 5) kritis kaujā vai miršanas laiks un vieta; 6) apglabāšanas vai krematizēšanas laiks un vieta un 7) pēdejās dzīves vietas adrese.

Kur tas ir iespējams un pieejams — ieteicam papildināt minētās minimālās ziņas ar pilnu dienesta gaitas un dzīves aprakstu, pievienojot fotogrāfiju.

ĢENERĀĻI:

1. BALODIS, JĀNIS.

Latvijas Atrīvošanas Kara Virspavēlnieks. Dzimis 1881. gada 20. februārī Trikātā, Vēžnieku mājās. Miris 1965. gada 8. augustā Saulkrastos, Vidzemes Jūrmalā, Latvijā. Apglabāts 1965. gada II. augustā Rīgas Meža kapos, tuvu Pirmā Latvijas Valsts Prezidenta, Čakstes tēva atdusas vietai.

2. BANGERSKIS, RUDOLFS.

Divīziju komandieris un Latviešu Leģiona Ģenerāļinspektors. Dzimis 1878. gada 21. jūlijā Taurupes pagastā. Miris 1958. gada 25. februārī R.-Vācijā. Apglabāts 1958. gadā Omstedē, R.-Vācijā.

3. DANKERS, OSKARS.

Kurzemes divīzijas komandieris. Dzimis 1883. gada 26. martā Lielaucē. Miris 1965. gada 11. aprīlī Toronto, Kanādā. Apglabāts 1965. gadā Woodlawn kapsētā, Latviešu nodaļījumā, Grand Rapidos, ASV.

4. FRANCIS, JĀNIS.

Latvijas armijas galvenā štaba. Dzimis 1877. gada 3. jūlijā Koņu pagastā. Miris 1956. gada decembrī, isi pirms Ziemas Svētkiem, Latvijā. Apglabāts 1956. gada decembrī Latvijā.

5. GOPPERS, KĀRLIS.

Vidzemes divīzijas komandieris. Rīgas garnizona priekšnieks. Dzimis 1876. gada 2. aprīlī Trikātas Maskatos. Miris mocekļa nāvē 1941. gadā Ulbrokas mežā, Latvijā.

6. ZVIEDRIS, ANTONS.

Latvijas armijas apgādes pārvaldes. Dzimis 1879. gada 30. martā Burtnieku pagastā. Miris 1955. gada 2. augustā Minchenē, R.-Vācijā. Apglabāts 1955. gadā Minchenē, R.-Vācijā.

PULKVEŽI:

7. ĀBELTIŅŠ, NIKOLAJS.

Miris 1966. gada 31. jūlijā Baldonē, Latvijā. Apglabāts 1966. gada 4. augustā Meža kapos, Rīgā.

8. FRICKAUSS, KRISTAPS.

7. Siguldas kājn. pulka un Armijas štaba administr. daļas pr-ks. Dzimis 1883. gada 19. decembrī Nīkrāces pagastā. Miris 1964. gada 8. aprīlī Jelgavā. Apglabāts 1964. gada 12. aprīlī Meža kapos, Rīgā.

9. GALINDOMS, ARTURS.

K.M. Kara būvniecības pārvaldes. Dzimis 1894. gada 25. augustā Rīgā. Miris 1966. gada 4. augustā Bostonā, ASV. Apglabāts 1966. gadā Bostonā, ASV.

10. KREIŠMANIS, ERNESTS.

K.M. Ķīmijas laboratorijas pr-ks. Dzimis 1890. gada 4. jūnijā Umurgas pagastā. Miris 1965. gada 9. aprīlī Bostonā, ASV.

11. KRASTIŅŠ, AUGUSTS.

Jelgavas un Liepājas kara aprinķa pr-ks. Dzimis 1893. gada 3. oktobrī Rīgā. Miris 1965. gada 3. augustā Jaunzelandē. Apglabāts 1965. gada 5. augustā Ruru kapsētā, Kraistčērča, Jaunzelandē.

12. KASPARSONS, MĀRTIŅŠ.

8. Daugavpils kājn. pulka. Dzimis 1894. gada 14. oktobrī Līgātnes pagastā. Miris 1959. gada 8. jūlijā Melburnā, Australijā. Krematizēts 1959. gada 13. jūlijā Fawkner kapsētā Melburnā, Australijā.

13. MIKELSONS, PĒTERIS.

Artilērijas laboratorijas pr-ks. Dzimis 1879. gada 3. martā Ša-vienā. Miris 1958. gada 7. augustā Adelaidē, Australijā. Apglabāts Centennial Park kapsētā Adelaidē, Australijā.

14. VĪNDEDZIS, ALEKSANDRS.

Jūras kapteinis-komandieris. Miris 70 gadu vecumā Kanādā.

PULKVEZI-LEITNANTI:

15. AKMENTIŅŠ, EDUARDS.
Armijas štaba geodezijas un topografijas daļas. Miris 1961. gada jūlijā Milvoki, ASV.
16. BULLE, ADOLFS.
Miris 1955. gada 21. septembrī Londonā, Anglijā.
17. BĒRZIŅŠ, PĒTERIS.
Dzimis 1881. gada 22. septembrī. Miris 1956. gada 23. jūnijā Lucernā, Šveicē. Apglabāts 1956. gadā Lucernā, Šveicē.
18. BIRZULIS, JĀNIS.
Armijas štaba batalj. komandieris. Dzimis 1895. gada 7. septembrī Burtņieku pagastā. Miris 1963. gada 28. aprīlī Sidnejā, Austrālijā. Apglabāts 1963. gada 2. maijā Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.
19. BALODIS, EDUARDS.
Aviācijas pulka. Dzimis 1895. gada 13. oktobrī Cēsīs. Miris 1965. gada 12. jūnijā Detroitā, ASV. Apglabāts 1965. gada 16. jūnijā Woodlawn kapsētā, latviešu nodalījumā, Detroitā, ASV.
20. BALODIS, NIKOLAJS.
Dzimis 1896. gada 24. jūnijā Kosas pagastā. Miris 1957. gada 15. aprīlī Libekā, R.-Vācijā.
21. GERBERS, KĀRLIS.
7. Siguldas kājn. pulka. Dzimis 1896. gada 28. maijā Jaunsvirlaukā. Miris 1966. gada 2. augustā Gēteborgā, Zviedrijā. Apglabāts 1966. augustā Kvibergas kapsētā Gēteborgā, Zviedrijā.
22. JAUNSNĪKERS, JŪLIJS.
Kalpaka bataljona studentu rotas un Latviešu leģiona. Dzimis 1895. gada 2. janvārī Sipeles pagastā. Miris 1965. gada 1. jūlijā Švarevaldes Denkirchā, R.-Vācijā.
23. KALACIS, JĀNIS.
Artilērijas divizionā. Miris 62 gadu vecumā Majoros, Latvijā. No 1941. gada pavadījis 17 gadus izsūtījumā, Sibīrijā.
24. KUNIKE, KONSTANTĪNS.
12. Bauskas kājn. pulka. Dzimis 1885. gada 3. novembrī. Miris 1961. gada 16. janvārī Richmond Hill, N.Y., ASV.
25. ĶIKULIS, JŪLIJS.
Aizsargu štaba apmācības daļas. Dzimis 1898. gada 7. februārī Rīgā. Miris 1965. gada 10. maijā Toronto, Kanādā.
26. KLEINGERGS, ALBERTS.
Kalpaka bataljona. Dzimis 1891. gada 10. martā. Pārnācis dzimtenē no izsūtījuma — mira 1966. gada 13. jūnijā Talsos, Latvijā.
27. LIZUMS, KĀRLIS.
Artilērijas laboratorijas. Miris 1965. gadā 73 gadu vecumā Kanādā.

28. LANDOVSKIS, ARNOLDS.

Miris 1965. gada 24. oktobrī Čikagā, ASV.

29. LASMANIS, BRUNO.

Sakaru bataljona. Miris 1967. gadā R.-Vācijā.

30. MEDNIS, EDVINS.

Armijas štaba un "Latvijas Kareivis." Dzimis 1897. gada 2. jūnijā. Miris 1967. gada 4. augustā New Yorkā, N.Y., ASV.

31. MANASS, JĀNIS.

3. Jelgavas kājn. pulka ārsts. Dzimis 1883. gada 13. jūnijā Ropāžu pagastā. Miris 1966. gada 22. februārī Sidnejā, Australijā. Apglabāts 1966. gada 26. februārī Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Australijā.

32. NEIMANIS, A.

Armijas štaba. Dzimis 1903. gada 4. maijā Rīgā. Miris 1955. gada 14. februārī Montreālā, Kanādā.

33. POMMERS, PĒTERIS.

Rīgas Prefekts. Dzimis 1894. gada 6. oktobrī Valmierā. Miris 1957. gada Čikagā, ASV.

34. PENČUKS, PĒTERIS.

Armijas štaba. Dzimis 1896. gada 15. janvārī Krustpilī. Miris 1965. gada 10. aprīlī Sakramento, Kalifornijā, ASV.

35. RINKOVIČS, EMĪLS.

Smagā artilērijas pulka. Dzimis 1896. gada 6. janvārī Jelgavā. Pārnācis dzimtenē no izsūtījuma — mira 1963. gada 25. novembrī. Apglabāts 1963. gada 1. decembrī Salacgrīvas kapos, Latvijā.

36. STRAZDIŅŠ, K.

Miris 1957. gadā Anglijā.

37. VEISS, DĀVIDS.

Virsnieku kursu. Miris 1961. gadā ASV.

38. VIDIŅŠ, KĀRLIS.

Armijas štaba un Kara skolas. Dzimis 1896. gada 2. aprīlī Bērzmuižā. Pārnācis dzimtenē no izsūtījuma — mira 1959. gada 5. februārī Ventspilī un tur arī apglabāts.

MAJORI:

39. ALKSNĪTIS, AUGUSTS.

Armijas štaba. Latviešu leģiona. Dzimis 1902. gada 8. novembrī Rīgā. Miris 1960. gada 23. februārī Londonā, Anglijā. Apglabāts Londonā, Anglijā.

40. KĪLĪTIS, JŪLIJS.

Latviešu leģiona. Dzimis 1902. gada 23. jūlijā. Miris 1961. gada 26. martā Konventrijā, Anglijā un tur arī apglabāts.

41. PRAUDIŅŠ, GUSTAVS.

Latviešu leģiona 6. grenadieru pulka. 1945. gada maijā, Kurzemes cietoksnim kapitulējot, majors Praudiņš krita krievu gūstā. Viņš gūstā cietis mocības un pazemojumus. Atbrīvots no gūsta, viņš ieradās Rīgā un drīz vien miris 1965. gadā.

42. TOMASS, ALFREDS.

Aviācijas pulka. Latviešu leģiona. Miris un apglabāts 1960. gada 30. jūlijā Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

KAPTEIŅI:

43. AKMENKALNS, RUDOLFS.

7. Siguldas kājn. pulka. Dzimis 1893. gada 2. augustā Sēlpils pagastā. Miris 1966. gada 27. septembrī Čikagā, ASV.

44. DIDRICHSONS, JĒKABS.

Miris 79 gadu vecumā Linkolnā, ASV.

45. DEIČMANIS, KĀRLIS.

4. Valmieras kājn. pulka. Latviešu leģiona. Dzimis 1906. gada 19. jūlijā Cēsu pagastā.

46. JESKE, V.

Armijas štaba. Virsnieku kluba. Miris un apglabāts 1959. gada maija beigās Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

47. JEKUMS, JĀNIS.

Dzimis 1892. gada 2. novembrī Latvijā. Miris 1966. gada 30. aprīlī Amerikā

48. KLĀSONS, BORISS.

Kaŗa ārsts. Miris 1956. gada 2. jūnijā Longailendā, ASV.

49. KAĻIŅŠ, KĀRLIS.

Armijas štaba geodezijas & topografijas daŗas. Dzimis 1904. gada 3. martā Jērcēnu pagastā. Miris 1965. gada 24. maijā Portlandē, ASV.

50. KAZIŅŠ, NIKOLAJS.

5. Cēsu kājn. pulka. Latviešu leģiona 33. pulka. Dzimis 1905. gada 6. janvarī Talsos.

51. KRŪMIŅŠ, ZIGFRIDS.

Miris 1967. gada 22. februārī Melburnā, Austrālijā.

52. LABSVĪRS, KĀRLIS.

3. Jelgavas kājn. pulka. Dzimis 1893. gada 25. martā Lūgāŗu pagastā. Apcietināts Litenē un aizvests izsūtījumā. Miris izsūtījumā 1944. gada martā Taŗkentā, Sibīrijā.

53. LINDBERGS, A.

Armijas štaba rotas. Miris 1962. gadā Pertā, Austrālijā.

54. LIEPIŅŠ, AUGUSTS.

203. Ūlānu pulka. Dzimis 1896. gada 16. augustā Liepajā. Miris 1965. gada 6. jūlijā Melburnā, Austrālijā.

55. LĀCIS, JĀNIS.

Latgales partizānu pulka. Rīgas apgabaltiesas. Dzimis 1899. gada 18. jūlijā Taurkalnes pagastā. Miris 1966. gada 15. novembrī Adelaidē, Austrālijā. Apglabāts 1966. gada 18. novembrī Centennial Park kapsētā, Adelaidē, Austrālijā.

56. LIETUVIETIS, ARTURS.

7. Siguldas kājn. pulka. Dzimis 1898. gada 26. jūnijā. Miris 1965. gada 2. novembrī un apglabāts Pa, ASV.

57. LAPAINIS, LEONIDS.

Jātnieku pulka. Miris un apglabāts Anglijā. Bijis 64 gadus vecs.

58. LUBAVS, KONSTANTINS.

ASV armijas. Dzimis 1939. gada 13. janvarī Dobeļē. Kritis kaujā 1966. gada 7. februārī Vietnamā un apglabāts Kalamuzu, Mich., ASV.

59. MEŽCIEMS, JĀNIS.

Dzimis 1899. gada 25. novembrī Trikātas pagastā. Miris 1950. gada 29. augustā Farelē, R.-Vācijā un apglabāts Vilhelmshafenā, R.-Vācijā.

60. MŪRNIĒKS, HEINRICHS.

Armijas štaba topografijas daļas. Dzimis 1901. gada 14. martā Rīgā. Miris 1956. gada 5. augustā Anglijā.

61. MIGLIS, KĀRLIS.

Armijas štaba operatīvās daļas. Dzimis 1894. gada 12. decembrī Dzērbenes pagastā. Miris 1956. gada 12. jūlijā Melburnā, Austrālijā. Krematizēts 1956. gada 16. jūlijā Melburnas Fawknar kapsētā, Austrālijā.

62. MITENBERGS, ŽANIS.

7. Siguldas kājn. pulka. Miris 1945. gada rudenī DP nometnē Geestachtā pie Hamburgas, R.-Vācijā.

63. MENTE, PĒTERIS.

4. Valmieras kājn. pulka. Dzimis 1895. gada 8. augustā Kraukļu pagasta Jūkānos. Miris 1966. gada 5. novembrī New Yorkā, N.Y., ASV. Apglabāts 1966. gada 10. novembrī Ņujorkā, ASV.

64. MOTMILLERS, ALEKSANDRS.

Dzimis 1899. gada 6. februārī Salacgrivā. Miris 1967. gada 13. augustā Sidnejās, Austrālijā. Krematizēts 1967. g. 19. aug. Sidnejas Rukvudas kapsētā, Austrālijā.

65. MIKELĀNS, PĒTERIS.

9. Rēzeknes kājn. pulka. Dzimis 1894. gada 30. aprīlī Kaldabruhas pagastā. Miris 1967. gada 2. jūlijā Sidnejā, Austrālijā. Apglabāts 1967. gada 5. jūlijā Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

66. OZOLS, KĀRLIS.

Miris un apglabāts 1961. gada 19. aprīlī Korbijā, Anglijā.

67. PĒRKONS, EDUARDS.

3. Jelgavas kājn. pulka. Latviešu leģiona. Dzimis 1892. gada 23.

aprīlī Palsmanes pagastā. Miris 1956. gada 29. oktobrī Toronto, Kanādā.

68. PURMALIS, JĀNIS.

Latviešu leģiona 32. grenadieru pulka. Dzimis 1893. gada 10. janvārī Sēces pagastā. Miris 1961. gada 5. jūlijā Toronto, Kanādā.

69. RUDOLFS, V.

12. Bauskas kājn. pulka. Dzimis 1897. gada 25. aprīlī Lestenes pagastā. Miris 1955. gada 1. decembrī Traunšteinā, R.-Vācijā.

70. REMPE, EDGARS.

Dzimis 1896. gada 27. oktobrī Rīgā. Miris 1956. gada 27. septembrī Toronto, Kanādā.

71. ROGERMANIS, HERMANIS, ARNOLDS.

Augstākās Kara skolas. II. Dobeles kājn. pulka. Miris un apglabāts Jaundubultu kapsētā, Rīgas Jūrmalā. Bijis 60 gadus vecs.

72. RIEKSTIŅŠ, EDUARDS.

Brunoto vilcienu pulka. Latviešu leģiona. Dzimis 1898. gada 23. novembrī Ropažu pagastā. Miris 1966. gada 23. aprīlī Ņujorkā, ASV.

73. ŠKINĶIS, JĀNIS, BERNCHARDS.

Krasta artilērijas pulka. Dzimis 1903. gada 6. jūlijā Ērgemes pagastā. Miris 1957. gada 1. janvārī Ročestrā, ASV.

74. SIKSNA, JĀNIS.

Smagā artilērijas pulka. Dzimis 1907. gada 29. jūlijā Rīgā. Miris 1957. gada 28. jūlijā Toronto, Kanādā.

75. SAULĪTIS, PĒTERIS.

Sapieru pulka. Latviešu leģiona. Miris un apglabāts Anglijā.

76. ŠETURIŅŠ, OTTO.

6. Rīgas kājn. pulka. Dzimis 1893. gada 3. februārī Kokneses pagastā. Miris 1963. gada 2. februārī Sidnejā, Australijā. Apglabāts 1963. gada 4. februārī Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Australijā.

77. ŠTEINBERGS, JURIS.

ASV armijas. Dzimis 1941. gada 5. novembrī. Kritis kaujā 1966. gada 11. aprīlī, pulkstens 18.000, Vietnamā. Apglabāts 1966. gada 23. aprīlī Arlingtonas brāļu kapos, ASV.

78. TEPFERS, HERBERTS.

Kalpaka bataljona studentu rotas. Dzimis 1892. gada 2. jūlijā Iecavā. Miris 1966. gada 10. martā Stokholmā, Zviedrijā.

79. UPĪTIS, KĀRLIS.

4. Valmieras kājn. pulka. Dzimis 1900. gada 10. aprīlī Skanķalnes pagastā. Miris 1966. gada 8. oktobrī Sidnejā, Australijā. Apglabāts 1966. gada 15. oktobrī Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Australijā.

80. VAIVE, ALEKSANDRS.

7. Siguldas kājn. pulka. Dzimis 1894. gada 4. jūnijā Džūkstes pagastā. Miris 1966. gada 24. martā Toronto, Kanādā.

81. ZANDBEGS, VOLDEMĀRS.

Auto-tanku pulka. Dzimis 1897. gada 18. martā Sūnākstē. Miris 1965. gada 8. jūnijā Sidnejā, Austrālijā. Krematizēts 1965. gada 10. jūnijā Sidnejas Rukvudas kapsētā, Austrālijā.

VIRSLEITNANTI:

82. AUGULIS, NIKOLAJS.

Dzimis 1889. gada 17. martā Ventspilī. Miris 1946. gada 29. maijā Centrālcietumā, Rīgā.

83. INĶIS, RUDOLFS.

Krasta artilērijas. Miris 1966. gada 18. jūlijā Vācijā un apglabāts Bielefeldas kapsētā, R.-Vācijā.

84. KRIŠJĀNIS, TEODORS.

Latgales papildu bataljona. Valsts kontroles. Dzimis 1891. gada 8. decembrī Ventspilī. Miris 1965. gada 24. februārī Melburnā, Austrālijā. Krematizēts 1965. gada 1. martā Melburnas Fawkner kapsētā, Austrālijā.

85. ĶEVIETIS, KĀRLIS.

3. Kurzemes strēln. pulka. Zemkopības ministrijas agronoms. Dzimis 1894. gada 22. decembrī Koknesē. Miris 1965. gada 27. jūnijā Melburnā, Austrālijā. Krematizēts 1965. gada 1. jūlijā Melburnas Fawkner kapsētā, Austrālijā.

86. KAZIS-KAZE, JĀNIS.

Dzimis 1897. gada 12. aprīlī Jaunsalāces pagastā. Miris 1962. gada 16. aprīlī Sidnejā, Austrālijā un apglabāts Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

87. KALNBIRZE, ALFREDS.

Zemūdenes "Spidola". Dzimis 1904. gada 10. oktobrī Rīgā. Miris 1966. gada 10. novembrī Corrimal, N.S.W., Austrālijā. Krematizēts un pelni apglabāti 1966. gada novembrī Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

88. KRAULIS, ALEKSANDRS.

Atsevišķās studentu rotas. Dzimis 1894. gada 24. jūnijā Lietuvā. Miris 1966. gada 22. februārī Takomā, Wash., ASV.

89. KĀRKLIŅŠ, MODRIS.

Auto-tanku pulka. Dzimis 1906. gada 4. oktobrī. Miris 1961. gada 18. maijā Ņujorkā, ASV un apglabāts Brentwood, N.Y., ASV.

90. KALDE, ŽANIS.

Sapiēru pulka. Latviešu leģiona. Dzimis 1909. gada 7. jūlijā Jelgavā. Miris 1955. gada 28. maijā Sidnejā, Austrālijā. Apglabāts 1955. gada 30. maijā Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

91. KANTS, ARVIDS.

Kurzemes artilērijas pulka. Latviešu leģiona 15. divīzijas artilērijas pulka. Dzimis 1912. gada 18. aprīlī Liepājā. Miris 1965. gada 1.

augustā Adelaidē, Australijā. Apglabāts 1965. gada 4. augustā Centennial Park kapsētā, Adelaidē, Australijā.

92. LIELMANIS, ATIS.

ASV kara lidotājs. Dzimis 1939. gada 2. janvārī. Kritis gaisa kaujā 1963. gada 24. novembrī Vietnamā.

93. MELKUS, ARNOLDS.

Latgales artilērijas pulka. Dzimis 1896. gada 9. novembrī Rujienā. Dzīvojis Londonā, Anglijā. 1967. gada sākumā LKOK biedrības sēru sludinājums stāsta, ka pievienojies aizgājušo varoņu pulkiem.

94. MAZPOLIS, PAULIS.

Latviešu leģiona. Dzimis 1918. gada 23. aprīlī. Miris 1962. gada 18. aprīlī Hamiltōnā, Kanādā.

95. MARTINSONS, ALEKSANDRS.

Miris 192. gada 15. oktobrī Esslingenā, R.-Vācijā un apglabāts Esslingenā, R.-Vācijā.

96. MARŠĀNS, JĀNIS.

Aviācijas pulka. Dzimis 1914. gadā Marciēnā. Miris 1965. gada 19. novembrī Ogrē, drīzi pēc tam, kad pārnācis dzimtenē no izsūtījuma. Apglabāts 1965. gada 28. novembrī Grostonas kapsētā, Madonas apriņķī.

97. SOTNIEKS, PAULIS.

Aviācijas pulka. Dzimis 1906. gada 2. augustā Valkā. Miris 1956. gada 29. decembrī Anglijā un apglabāts Anglijā.

LEITNANTI:

98. BULIŅŠ, JĀNIS.

Armijas saimniecības pārvaldes. 4. Vidzemes latv. strēln. pulka. Dzimis 1894. gada 2. septembrī Siguldas pagastā. Miris 1959. gada 18. februārī Melburnā, Australijā. Apglabāts 1959. gada 20. februārī Melburnas Fawkner kapsētā, Australijā.

99. GOPPERS, SERGEJS.

Miris 1963. gada 11. aprīlī Melburnā, Australijā un tur arī apglabāts.

100. LAMA, IVARS.

ASV armijas. Kritis kaujā 1966. gadā Vietnamā. Apglabāts 1966. gadā Arlingtonas brāļu kapos, ASV.

101. ODIŅŠ, GEORGS.

Imantas pulka. Latviešu leģiona. Dzimis 1910. gada 25. septembrī Pēterpilī, Krievijā. Miris 1957. gada 14. aprīlī Washingtonā, ASV un tur arī apglabāts.

102. OLDERMANIS, ALFREDS.

Kara skolas. I. policijas pulka. Dzimis 1916. gada 28. novembrī Rīgā. Miris 1964. gada jūlijā Adelaidē, Australijā. Apglabāts 1964. gada augustā Adelaides Centennial Park kapsētā, Australijā.

103. PAGASTS, PĒTERIS.

Latviešu leģiona. Dzimis 1901. gada 23. janvārī Baldonē. Miris 1958. gada 26. martā Toronto, Kanādā un tur arī apglabāts.

104. ROŽKALNS, PĒTERIS.

Dzimis 1911. gada 2. oktobrī Latvijā. Miris 1967. gada 2. aprīlī Čikagā, ASV un tur arī apglabāts.

105. BĒKIS, PĒTERIS.

Cara Krievijas armijas (krievu-jāpau kara laikā). Zvērināts advokāts Rīgā. Dzimis 1878. gada 12. martā Vecpiebalgā. Miris 1967. gada 6. aprīlī Melburnā, Australijā. Apglabāts 1967. gada 10. aprīlī Melburnas Fawkner kapsētā, Australijā.

106. ROZENBERGS, ARVIDS.

Sapieru pulka, Latviešu leģiona kapt. Laumapa bataljona. Dzimis 1916. gada 29. jūlijā. Miris 1965. gada 21. oktobrī Melburnā, Australijā. Apglabāts 1965. gada 25. oktobrī Melburnas Fawkner kapsētā, Australijā.

107. STRAUTIŅŠ, JĀNIS.

Sapieru pulka. Latviešu leģiona 15. divīzijas. Dzimis 1909. gada 25. jūlijā Rīgā. Miris 1965. gada 21. oktobrī Melburnā, Australijā. Apglabāts 1965. oktobrī Melburnas Fawkner kapsētā, Australijā.

108. URBĀNS, ROBERTS.

7. Bauskas latv. strēln. pulka. Dzimis 1899. gada 17. jūnijā. Miris 1953. gada 16. jūnijā Heyfield, N.S.W., Australijā un tur arī paglabāts 1953. gada 18. jūnijā.

109. VEIPE, JĀNIS.

Dzimis 1913. gada 29. maijā. Miris 1943. gada 17. decembrī izsūtījumā Kuibiševā, Padomju Krievijā un tur arī apglabāts.

110. VAIVADS, JĒKABS, ARTURS.

Latviešu leģiona, pulkveža Januma pulka. Dzimis 1917. gada 2. janvārī Rīgā. Miris 1957. gada 21. janvārī Toronto, Kanādā un tur arī apglabāts.

111. VEIKINS, KĀRLIS.

Aviacijas pulka. Dzimis 1899. gada 18. novembrī Limbažu pagastā. Miris 1961. gada 7. martā Sidnejā, Australijā. Apglabāts 1961. gada 11. martā Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Australijā.

112. VIČS, LONGINS.

Dzimis 1912. gada 27. janvārī. Miris 1966. gada 17. oktobrī Dover, N.Y., ASV un tur arī apglabāts.

113. ZAČIS, VOLDEMĀRS, FRICIS.

Aviacijas pulka. Dzimis 1903. gada 6. decembrī Blomes pagastā. Miris 1965. gada 1. februārī Sidnejā, Australijā. Apglabāts 1965. gada 6. februārī Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Australijā.

114. ZEMMERS, ROBERTS.

8. Valmieras latv. strēln. pulka un Valmieras garnizona ārsts. Miris 1966. gada 14. maijā Duluth, Minnesotā, ASV. Apglabāts 1966. gada 21. maijā Minneapolis kapsētā, ASV.

VIRSNIEKU VIETNIEKI:

115. ANDERSONS, JĀNIS.

2. Ventspils kājnieku pulka. Dzimis 1906. gada 8. novembrī Kuldigā. Miris 1966. gada 3. jūlijā Melburnā, Austrālijā. Apglabāts 1966. gada 7. jūlijā Melburnas Fawkner kapsētā, Austrālijā.

116. BRANDS, ERNESTS.

Atsevišķā artilērijas divīziona. Krasta artilērijas pulka. Dzimis 1911. gada 31. augustā Skrundā. Miris 1961. gada 21. septembrī Sidnejā, Austrālijā. Krematizēts 1961. gada 23. septembrī un pelni apglabāti Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā, Austrālijā.

117. CABULIS, HUGO.

Vidzemes artilērijas pulka. Latviešu leģiona kapt. Laumapa bataljona. Dzimis 1913. gada 19. aprīlī Krievijā. Miris 1960. gada 23. februārī Melburnā, Austrālijā. Krematizēts 1960. gada 26. februārī Melburnas Fawkner kapsētā, Austrālijā.

118. GULBIS, ARTURS.

Miris 1963. gada 15. maijā Ballaratā, pie Melburnas, Austrālijā.

119. LUKAŠEVICS, LEONS.

Jātnieku pulka. Miris 1964. gada 5. aprīlī Melburnā, Austrālijā.

120. PETROVS, JĀNIS.

4. Valmieras kājn. pulka. Daugavpils armijas ekonomiskā veikala. Dzimis 1905. gada 7. jūlijā. Miris 1966. gada 24. jūlijā Melburnā, Austrālijā. Apglabāts 1966. gada 28. jūlijā Melburnas Fawkner kapsētā Austrālijā.

Noslēdzot šo kopsarakstu, Pirmais Prezidijs apzinās, ka tajā nav ierakstīti visi kritušie un mirušie virsnieki. Laika trūkuma dēļ, Pirmais Prezidijs nevarēja dabūt ziņas par visiem kritušiem un mirušiem virsniekiem. Paliekam cerībā, ka Otrajam Prezidijam, t.i. L.V.A., Amerikas Savienotās Valstīs, valdei būs iespējams papildināt šo pirmo sarakstu ar tiem kritušiem un mirušiem virsniekiem, kuri nav bijuši apzināti un ierakstīti šajā pirmajā kopsarakstā.

Melburnas nodaļa ir ierosinājusi un tam ir piekritusi arī Sidnejas nodaļa, ka pie mirušā virsnieka kapa, pēc apglabāšanas oficiālās daļas, klāt esošie virsnieki (ja ir pietiekošā skaitā) atvadās no sava drauga ar zīmīgi krāšņo mūsu tautas dziesmu kaŗa bāliņiem:

Padziedāsim nu, bāliņi,

Visi vienā pulciņāi.

Dievs to zin, kur citu gadu

Mēs bāliņi, dziedasimi.

Cits būs kaŗa pulciņāi,

Cits būs smilšu kalniņāi.

Kas būs kaŗa pulciņāi —

Gaidīs mājās pārņākami.

Kas būs smilšu kalniņāi —

Vairs mūžami neredzēti.

Juris Dukurs zīmējis vāku.